Nr 8 (331) TASUTA September 2022

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

TERE KOOL!

Väike-Maarja gümnaasiumi 1.a klass: Oliver Sebastian Bammer, Mia Maribel Eesalu, Derek Ilves, Alexandra Isabella Kippel, Ats Kriit, Iti Kriit, Meribel Kulpas, Fred Kümnik, Melissa Merila, Mia-Maria Pado, Mirtel Peipsi, Carlos Pikki, Hendri Tambi, Kevin Vahtrik, Lili-Marleen Vohla. Klassijuhataja Anna-Liisa Nurm. Foto: Ly Ipsberg

Kiltsi kooli 1. klass: Birgitta Arolepp, Arina Borisova, Deivid Kašuba, Aileen Loss, Marleen Meidla, Sofia Symonenko, Karel Tollok. Klassijuhataja Merike Heinpalu. Foto: Merje Leemets

Väike-Maarja gümnaasiumi 1.b klass Hendriko Aas, Rimon-Gustavo Aas, Marcus Aasaväli, Anhelina Hrytsak, Laur Laansalu, Silina Laks, Laura Luik, Mathias Mere, Adeele Müürsalu, Lisandra Paju, Kaspar Pohlak, Emili Raadik, Ivan Sidorenko, Mirthel Tilk, Kendra Vahtra, Timo Valvik, Kirke-Grethel Veermets, Johanna Viikberg. Klassijuhataja Agnes Leemets. Foto: Ly Ipsberg

Rakke kooli 1. klass: Dora-Lisa Dede, Lukas Eero, Evert Haug, Hans-Kristjan Hillermaa, Anton Hütt, Ott Leinasaar, Eleanor Lillemets, Ege-Ly Loik, Ken-Kenet Mets, Hugo Mitt, Maarja Ojanurm, Lauri Peetsmann, Elly-Estelle Peterson, Jasmiin Selbak, Caroliina Tassa, Lisandra Treier, Robin Treier, Amanda Vilumets, Greteliis Õispuu. Klassijuhataja Viive Alatsei. Foto: Tanmar Sirel

Simuna kooli 1. klass: Rauno Alber, Markus Väärt, Eliise Hiietamm, Taavi Kiitsak, Kaspar Loorits, Bianka Miller, Sandra Niit, Kirke Tsvetkov, Diandra Tälli, Maia Vaarik, Roger Vaarik, Adeele Viiksaar, Hart Ero Vilkes. Klassijuhataja Liivika Harjo. Foto: Triinu Pohlak

Väike-Maarja muusikakooli Rakke filiaali 1. klass: Jasmiin Selbak (klaver), Paula Alatsei (viiul, eelklass), Mia Kabral (viiul, eelklass), Anton Hütt (kitarr), Gregory Pärtel (kitarr), Evert Haug (trompet), Patric Pärtelm (tromboon). Foto: Vallo Taar

Väike-Maarja muusikakooli Simuna filiaal1 1. klass: Lenna Kirsimäe (klaver), Paula Manitševa (klaver, Maia Vaarik (viiul). Foto: Vallo Taar

Väike-Maarja muusikakooli 1. klass: Miia Maribel Eesalu (klaver), Marleen Meidla (klaver), Sandra Tamsalu (klaver), Kendra Vahtra (klaver), Kirke-Grethel Veermets (klaver), Aleksandra Kippel (viiul), Fred Kümnik (kitarr), Reio Mors (kitarr), Heinrich Aasumets (kitarr), Sten-Eric Vill (kitarr), Iti Kriit (flööt), Meribel Kulpas (flööt). Foto: Mare Taar

SEEKORD LEHES:

ENDLI TAMMIK ÕNNISTATAKSE SISSE 4

Ingerimaalt Soome ja Siberi kaudu Simunasse 5

KODUKOHVIKUD JA KAUNID KODUD 6–7

TERE KOOL! 8–9

Väike-Maarja gümnaasiumil algas juubelihõnguline aasta 10

JANNO ON KALLIST KAASAT ÕLAL KANDNUD 23 AASTAT 13

Huviringid 2022/2023 14

Loe internetis www.v-maarja.ee

Kohalikud omavalitsused peavad „Lurichi" sõda teede toetuse suurenemise üle aastast 2009. Foto: Kristel Kitsing

Vallavanema kuu

1. septembril oli tarkusepäev, algas uus õppeaasta. Eestis alustas üldhariduskooliteed ligikaudu 158 000 õpilast (koduvallas 604, väike kasv võrreldes eelmise aastaga) ja esimesse klassi läks Eestis 14 000 õpilast (koduvallas 71). 24. veebruaril laienenud sõjaline agressioon Ukrainas on tänaseks toonud meie valda 27 sissekirjutust omavat ukrainlast, nende seast viis õpilast alustavad meie koolides uut õppeaastat. Kindlasti tähendab õppeaasta algus meile elurütmi muutust ehk hakkame kogukonnana hingama õppeaasta-rütmis. Õpilased, õpetajad, koolijuhid, lapsevanemad, vanavanemad, huvijuhid, kokatädid, koristajad, bussijuhid, tugiisikud, majandustöötajad, treenerid - jõudu ja loovust kõigile! Et sellel väljakutseterohkel ajal jätkuks meie „akupankades" energiat ning eestlaslikku jonnakust targaks rahvaks saamisel!

Majandusprognoose lugedes, siis võib leida sarnase mustri, et enamus analüütikuid peavad täpse hinnangu andmist ülimalt keeruliseks, kuid toovad suure tõenäosusena välja, et majanduskeskkond tõmbab pidurit. Kellelegi meist ei tule ilmselt üllatusena see, et hinnad on viimastel kuudel väga palju tõusnud. Hinnatõusu taga on suures osas just energia kallinemine. Kõige rohkem on tõusnud gaasi ja elektri, aga ka toiduhinnad. Omavalitsuses puutume neist kokku just elektri ja toiduainete hinnatõusudega. Kohtusin 19. augustil meie haridusjuhtide ja koolitoidu valmistajatega, teemaks koolitoit. Toiduainete hinnatõusud mõjutavad omavalitsuse eelarvekulusid ning peab olema „mustkunstnik", et 2022 aasta eelarves planeeritud rahaliste vahenditega sama kvaliteediga toitlustust jätkata. Keskvalitsus toetab omavalitsusi läbi toetusfondi, andes toetuseks koolidele ühe euro õpilase eest päevas. See ei ole muutunud. Keskvalitsus ei anna toetust gümnaasiumiosa õpilastele, aga võimaldame kõigile tasuta koolitoitu. Kooli toiduainetele lisanduvad veel personalikulud, kulud elektrile, vee- ja kanalisatsioonikulud, puhastusvahendid, toiduveo kulud, ka kogu köögiinventari amortisatsioon. Nende kulude tasumist tuleb korraldada kohalike elanike maksutulude eest. 2022 aasta eelarves on arvestuse aluseks toiduainetele üks eurot lõunasöögiks, lisaks hommikupudruga seotud toiduained. Toiduainete oluline hinnatõus on toonud vajaduse tõsta toiduainete hinda koolilõuna valmistamiseks 1,5 euroni, seni oli see 1 euro. Tõus ühe õpilase kohta on ju väike ja arusaadav. Valla 2022 a eelarvesse on lisavahendeid vaja juurde 24 160 eurot (valem 604 õpilast x 0,5 eurot x 20 päeva x 4 kuud). Lisaks on oluliselt tõusnud omavalitsuse 2022 a eelarves planeeritud majanduskulud (elekter, hoonete küte, autokütus, õpilastransport jms). Seni ei ole keskvalitsus omavalitsustele ette näinud täiendavat toetust nende lisakuludega toimetulemiseks. Seega on vaja otsustada, kuidas koolilõuna kvaliteeti tagada. Ühe võimalusena oli kaalumisel lõpetada koolides hommikupudru pakkumine või hakata seda tasu eest korraldama. Tasu eest korraldamisel on võimalik lisatulusid teenida *ca* 4800 eurot ehk ligikaudu 19 380 eurot on ikka veel vaja koolide toiduainetele lisada, tehes seda teiste tegevuste arvelt, või siis lisatulude arvelt. Vallavalitsusel on igatahes vajadus leida lahendused ning volikogule ette valmistada 2022 a II lisaeelarve eelnõu erakordsest inflatsioonist tingituna ning arvestada kõikide majanduskulude kasvuga.

Augustikuus sain pöördumise, millele allakirjutanud avaldasid heameelt, et talvisel perioodil on Vesioru – Pandivere tee väga hästi hooldatud, kuid teiselt olid selles üsna „reljeefsed" väljendused, et suvisel perioodil on antud teel tolm ning ka ratastooli, kolmerattalise rattaga ja lapsevankriga keeruline liigelda. Sooviti, et vallavalitsuses antud teemat arutatakse ning selgitatakse, kuidas muuta Vesioru – Pandivere teed ohutumaks ja terves pikkuses tolmuvabaks. Lisaks peaks vallavalitsus leidma lahenduse, kuidas virtsapütte hoonetest eemal tühjendada ning traktorite põldudele keeramine ei tohi olla antud teelt põldudele kogu tee laiuses, vaid ainult konkreetsetest selleks ettenähtud kohtadest. Suures plaanis alustades, siis vallavalitsuse hallata on 281 km maanteid ja 41 km tänavaid. Investeeringuteks oleme kavandanud igal aastal 500 000 eurot, lisaks erakorralised kergliiklusteede projektid. Alates 2021 aasta lõpust on planeeritud 500 000 euro kasutamine lahti kirjutatud ka eelarve seletuskirjas. Eelarve menetlus on avalik ning kõikidel huvilistel on võimalik teha ettepanekuid eelarve täpsustamiseks ja muutmiseks. Kindlasti kaalutakse ka järgmise, 2023 aasta eelarvet koostades kõigi kohalike teede investeeringute vajadust ning suunatakse need just sinna, kus nende vajadus on kõige suurem (arvestades nii tee seisukorda, liiklustihedust, alternatiive tee kasutamiseks). Pandivere ja Raeküla elanikud saavad täna Pandiverest ka mööda asfaltteed Väike-Maarjasse (teepikkus on sellel juhul *ca* 1 km võrra pikem). Tööd ja hobisid ühildades, siis jalgrattaga olen käesoleval aastal sõitnud *ca* 1900 km valla teedel ning sellele lisanduvad autoga läbitud kilomeetrid. Ka on meil töötamas valla haldusteenustes teedespetsialist, kellega koostöös vastav kava valmib. Peale elanikelt pöördumise saamist läbisin Vesioru (nn vana Pandivere tee) tee jalgrattaga. Teel sõites tuli mulle vastu küll ainult üks auto, kuid tean, et sellel liigutakse suhteliselt palju. Samas jõudsin järele sõbralikule härrale, kes samuti jalgrattal Pandivere poole sõitis. Vestlesime veidi. Ta rääkis, et sõidab Vesioru teed tihti (et tervist vormis hoida) ning saab seni hakkama, kuigi alati võiks veelgi parem olla. Olen nõus, et kuival ajal on probleemiks tolmamine, kuid tee üldine seisukord ei erine meie valla teistest kruusakattega teedest. Kui hinnata ligikaudselt vajalikku investeeringut kogu Vesioru tee (3,5 km) mustkatte alla viimiseks, siis eeldatavalt on hinnaks *ca* 250 000 eurot. Eesti linnade ja valdade liidul on olnud viimaste aastate üheks prioriteediks kohalike teede rahastuse suurendamine keskvalitsuse poolt. Kahjuks on toetus püsinud 2009 aasta tasemel - 29,3 miljonit aastas, mida kärbiti kriisist tulenevalt isegi 2009 aastal võrreldes 2008 aastaga (40,45 miljonit). 2021 aasta teostatud kohalike teedevõrgu-uuringu kohaselt on teede optimaalse seisundi tagamiseks vaja investeerida 314 miljonit aastas ehk kümme korda rohkem võrreldes tänase keskvalitsuse toetusega. Kõik omavalitsused on sarnase probleemi ees (keskvalitsuse alarahastus) tagamaks teede ja tänavate mõistlikku seisukorda.

Püüdes keerulises ja muutlikus majanduskeskkonnas leida positiivsust, siis lähiaasta(te)l saame me päris reaalselt teada, kui kokkuhoidvad ja tugevad me - eestlased - oleme.

Indrek Kesküla
vallavanem

HEA TEADA

Avatud on kohaliku omaalgatuse programmi sügisene taotlusvoor

1. septembrist on avatud kohaliku omaalgatuse programmi sügisene taotlusvoor. Taotluste esitamise tähtaeg on 3. oktoobril kell 16.30.

Kohaliku omaalgatuse programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine. Programmi eesmärgi saavutamiseks elluviidavaid tegevusi toetatakse kahe meetme kaudu:

Kogukonna areng - (maksimaalne toetus 2500 eurot), millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ja tõhusama koostöö tekkesse.

Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine - (maksimaalne toetus 4000 eurot), millega panustatakse kogukonnale vajalike ja kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamisse ja arendamisse ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse.

Toetust saavad taotleda avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, kus ei osale liikmena kohalik omavalitsus ega riik ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole. Maksimaalne toetussumma esitatud projekti kohta on olenevalt tegevusest kuni 4000 eurot ning omafinantseering peab olema vähemalt 10% projekti kogumaksumusest.

Taotlemine toimub elektrooniliselt riigi tugiteenuste keskuse e-toetuse keskkonnas https://etoetus.struktuurifondid.ee.

Täpsem info ja juhendid on leitavad www.virol.ee/sugisvoor-2022.

Sotsiaalkindlustusamet hakkas pakkuma riiklikku perelepitusteenust

Alates 1. septembrist käivitus perelepitusteenus riiklikul tasandil ning seda hakkab pakkuma sotsiaalkindlustusamet. Teenus on lapsevanematele tasuta. Seni pakuti perelepitusteenust kohaliku omavalitsuse või perede enda rahastusel.

Teenuse saamiseks tuleb perel esitada sotsiaalkindlustusametile taotlus iseteeninduse või kirja teel info@sotsiaalkindlustusamet.ee. Taotlusesse tuleb märkida nii vanemate kui ka laste andmed ja kirjeldada, milles on erimeelsused tekkinud. Perelepitus on vabatahtlik, seega peavad mõlemad vanemad andma nõusoleku teenusel osalemiseks.

Riikliku perelepituse oluline info on koondatud sotsiaalkindlustusameti kodulehele: https://sotsiaalkindlustusamet.ee/et/riiklik-perelepitusteenus, kust leiab nii koordinaatorite kontaktid, juhendmaterjale lapsevanematele kui ka muud infot teenusel osalemise kohta.

„Kodud tuleohutuks" projekti raames valmisid uued küttekolded

Projekti „Kodud tuleohutuks" käigus ehitati Väike-Maarja vallas tänavu tuleohu ennetamise eesmärgil uued küttekolded Edru külas Lepalehe kinnistul asuvas elumajas.

„Lagunenud ahju ja pliiti ei saanud enam renoveerida, vaid tuli ehitada uued. Traagiliste õnnetuste ärahoidmiseks on küttesüsteemid nüüd selles hoones uued ja toimivad," rääkis Väike-Maarja haldusteenuste juhataja Kaire Kislov, lisades, et kindlustunne ohutumast olukorrast on kindlasti ka naabritel, kes enda käes olevat majaosa hoolsasti renoveerivad.

Projekti kogumaksumus oli 8000 eurot, sellest valla osalus 4000 eurot.

Kaasav eelarve ootab ideid

Alates 12. septembrist saab esitada ideid Väike-Maarja valla kaasava eelarve 15 000 euro kasutamiseks.

Kaasava eelarvega annab Väike-Maarja vald kogukonnale võimaluse vallaeelarve koostamisel kaasa rääkida: vallakodanikud ise saavad teha ettepanekuid valla elu parandamiseks ja osaleda ka hääletamisel parimate ideede väljaselgitamiseks.

Oodatud on investeeringuideed, mille maksimaalne maksumus on 15 000 eurot. Ettepanek peab pakkuma avalikku hüve, olema avalikus kasutuses, elluviidav ühe kalendriaasta jooksul ning investeeringust ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla eelarvele.

Ettepanekuid kaasava eelarve summa kasutamiseks võivad esitada kõik füüsilised või juriidilised isikud, kelle elukoht Eesti rahvastikuregistri või juriidiline aadress äriregistri andmetel on Väike-Maarja vallas.

Asulasse, kuhu on teostatud kaasava eelarve abil investeering, ei saa uut kaasava eelarve ettepanekut esitada järgnevas kahes ideevoorus.

Ideid kaasava eelarve kasutamiseks saab esitada kuni 12. oktoobrini 2022 elektrooniliselt e-posti aadressile valitsus@v-maarja.ee või paberkandjal Väike-Maarja vallavalitsuse kantseleisse. Ettepaneku esitamiseks tuleb kasutada vallavalitsuse poolt kinnitatud ettepaneku esitamise vormi.

Esitatud ideed vaatab üle vallavalitsuse moodustatud komisjon, hinnates iga idee vastavust kaasava eelarve reeglitele. Komisjon võib anda ettepaneku esitajale võimaluse ettepaneku täpsustamiseks ja parandamiseks, samuti on komisjonil õigus esitatud ettepanekut edasi arendada või pakkuda sellele välja alternatiivset asukohta.

Kõik esitatud ettepanekud koos komisjoni seisukohaga avalikustatakse valla veebilehel.

Nõuetele vastavad ideed suunatakse hääletusele, mis toimub 7.–28. novembrini 2022.

Kaasava eelarve hääletusel võitnud idee viiakse ellu 2023 aastal ning selle elluviimise korraldab vallavalitsus.

Ene Preem
arendus- ja planeerimisosakonna juhataja

Kaasava eelarve kampaania tegemise hea tava Väike-Maarja vallas

Hea tava on abiks kaasava eelarve ideede tutvustamisel ja toetajate leidmisel.

- Väike-Maarja vallavalitsus tutvustab kõiki ideid võrdsetel alustel.
- Idee reklaam toob välja mõtte vajalikkuse ja head küljed, teistele ettepanekutele negatiivset valgust heitmata.
- Ideede esitajad on kogukonnale kättesaadavad, esindavad oma ettepanekuid ja jagavad vajadusel infot nii konkreetse mõtte kui ka kaasava eelarve protsessi kohta.
- Hääletamise läbiviijaks on vallavalitsus, kes tagab hääletusprotsessi ühetaolisuse ja hääletajate võrdse kohtlemise.
- Hoidutakse hääletajatele materiaalsete hüvede lubamisest.
- Kaasava eelarve idee(de) propageerimisel avalikus ruumis tuleb üleskutsed pärast aktiivperioodi eemaldada.
- Hea tava rikkumistest informeeritakse vallavalitsust, kellel on õigus sellekohast teavet kuvada kaasavat eelarvet puudutavate infomaterjalide juures.

Rakke sai kaasava eelarve vahendite toel vahva madalseiklusraja. Foto: Kristel Kitsing

ELANIKE ARV VÄIKE-MAARJA VALLAS 2022. AASTA 1. SEPTEMBRIL 5699.

Vallavalitsuses

03.08.2022

VALLAVARA VÕÕRANDAMINE OTSUSTUSKORRAS
• otsustati müüa otsustuskorras Käru külas asuv Vee kinnistu hinnaga 220 eurot kaasomandisse Käru külas Sääse ja Metsatuka maaüksustel asuvate korterelamute omanikele.

RIIGIHANKE VÄLJAKUULUTAMINE, PUIDUPELLETITE OSTMINE
• kuulutati välja avatud hankemenetlusega riigihange „Puidupelletite ostmine“.

HAJAASUSTUSE PROGRAMMI 2021 TOETUSE ARUANDE KINNITAMINE
• kiideti heaks Sootaguse, Kase, Aida ja Oja kinnistute veesüsteemi arendamise projekti aruanded.

PUURKAEVU ASUKOHA KOOSKÕLASTAMINE
• nõustuti majandus- ja joogivee tarbeks puurkaevu rajamisega asukohaga Kärsa küla, Kärsanurga.

RAIELOA ANDMINE
• nõustuti Vao külas Pargi tn 4 kinnistul ühe torkava kuuse ning Väike-Maarja alevikus Tare tn 9 kinnistul ühe tamme ja ühe torkava kuuse maha võtmisega.

EHITUSLUBADE VÄLJASTAMINE
• väljastati kaks ehitusluba päikesepargi rajamiseks (Ebavere küla, Tehase tn 14 ja Mõisamaa küla, Silo) ja üks ehitusluba eluhoone juurde kuuluva abihoone ümberehitamiseks asukohaga Väike-Maarja alevik, Jaama tn 17.

EHITUSTEATISE TEAVITATUKS LUGEMINE
• otsustati lugeda ehitusteatis teavitatuks ehitise (18-korteriline elamu) ümberehitamiseks aadressil Väike-Maarja alevik, Tamme tn 7.

ÜHEKORDSE TOETUSE ERALDAMINE
• eraldati mittetulundusühingu Meie Kiltsi projektile „Kiltsi-Ebavere piirkonna hobikunstnike maalinäitus“ ühekordset toetust summas 150 eurot.

SOTSIAALTOETUSTE ERALDAMINE
• eraldati valla eelarve vahenditest kuuele taotlejale sotsiaaltoetust.

SOTSIAALKORTERI ÜÜRILE ANDMINE
• pikendati sotsiaalkorteri üürilepingut tähtpäevaga 31.08.2023.

TOETUSE ERALDAMINE, MTÜ MYNTHOUSE
• nõustuti toetuse eraldamisega MTÜ-le Mynthouse summas 688 eurot.

ELURUUMI ÜÜRILE ANDMINE
• otsustati anda taotlejale üürile eluruum üldpinnaga 50,3 m² Väike-Maarja alevikus.

AVALIKU ÜRITUSE LUBA, TRIIGI KÜLA SUVEPIDU
• lubati Jan-Tehnika OÜ-l korraldada Triigi külaplatsil avalik üritus „Triigi küla suvepidu“ algusega 13.08.2022 kell 18.00 ja lõpuga 14.08.2022 kell 02.00.

VALLAVARA ENAMPAKKUMISE TULEMUSE KINNITAMINE, VAHTRAMETSA TEE 6
• kinnitati kinnistu asukohaga Vahtrametsa tee 6, Rakke alevik, enampakkumise tulemus hinnaga 4900 eurot.

HANKE TULEMUSE KINNITAMINE, TEETRUUPIDE ASENDAMINE
• kinnitati hankes „Teetruupide asendamine“ edukaks Verston OÜ pakkumus maksumusega 29 800 eurot käibemaksuta.

VÄIKE-MAARJA VALLA ARENGUKAVA JA EELARVESTRATEEGIA KINNITAMINE, I LUGEMINE
• otsustati edastada määruse eelnõu I lugemiseks volikogule.

10.08.2022

SOTSIAALKORTERI ÜÜRILE ANDMINE
• eraldati taotlejale sotsiaalkorter (üldpind 43,9 m²) Simuna alevikus, tähtajaga 09.08.2022-31.08.2025;
• määrati üüri suuruseks 40 eurot kuus, millele lisanduvad kõrvalkulud.

EHITUSLUBADE VÄLJASTAMINE
• väljastati ehitusload puurkaevude rajamiseks:
Balti Puurkaev OÜ-le asukohaga Kurtna küla, Kasperi;
Puurkaevumeistrid OÜ-le asukohaga Tammiku küla, Tammelehe;
Balti Puurkaev OÜ-le asukohaga Kurtna küla, Metsapoja;
Balti Puurkaev OÜ-le asukohaga Vao küla, Pillaku;
• väljastati ehitusluba Nord Solar OÜ-le päikesepargi rajamiseks Ärina külla Kändliku kinnistule.

KATASTRIÜKSUSE OMANDAMINE
• otsustati omandada tasuta Aburi külas asuva kinnistu koosseisu kuuluv Kännukülatee katastriüksus (sihtotstarve transpordimaa, pindala 887 m²).

RAHVASTIKUREGISTRI KANNETE TÜHISTAMINE
• tühistati rahvastikuregistri elukoha registreerimise kanded nr 369-E160-2021/218 ja nr 369-E160-2021/230.

VALLAVALITSUSE KORRALDUSE MUUTMINE
• otsustati muuta vallavalitsuse 07.07.2021 korralduse nr 488 „Sundvalduse seadmine Eesti lairiba arenduse sihtasutus kasuks, sidevõrk Rakke alevikus“ p 1 ja sõnastada: 1. Seada tähtajatu sundvaldus Eesti lairiba arenduse sihtasutus kasuks vallale kuuluvale kinnistule asukohaga Tähe tänav, Rakke alevik, tehnorajatise (sidekaevu) talumiseks.

RIIGIHANKE VÄLJAKUULUTAMINE
• kuulutati välja riigihange Orguse tee remont.

17.08.2022

VOLITUSTE ANDMINE
• määrati korteriomandi seadmisel korteriomandi registriosa avamisel korteriomandit koormava avalik-õigusliku reaalkoormatise kestuse, rahalise väärtuse ja iga-aastase makse suuruse määrajaks maakorralduspetsialist.

KASUTUSLOA VÄLJASTAMINE
• väljastati osaline kasutusluba leinamaja kasutamiseks Väike-Maarja alevikus Tamme tn 4;
• väljastati kasutusluba kaugküttetorustiku kasutamiseks Väike-Maarja alevikus Ravi tn 2 ja 4.

EHITUSLOA VÄLJASTAMINE
• väljastati ehitusluba Balti Puurkaev OÜ-le puurkaevu rajamiseks Raekülla Salmisto kinnistule.

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE MÄÄRAMINE
• määrati projekteerimistingimused garaaž-kuuri projekteerimiseks Simuna aleviku Allee tn 2 kinnistule.

HAJAASUSTUSE PROGRAMMI 2021 TOETUSE ARUANDE KINNITAMINE
• kiideti heaks Varangu külas Viina kinnistu veesüsteemi arendamise projekti aruanne ja kinnitati projekti kogumaksumuseks 4620 eurot, millest 3095,40 eurot on toetus ja 1524,60 eurot omafinantseering;
• kiideti heaks Käru külas Krikmanni kinnistu veesüsteemi arendamise projekti aruanne ja kinnitati projekti kogumaksumuseks 4800 eurot, millest 3216 eurot on toetus ja 1584 eurot omafinantseering.

PUURKAEVU ASUKOHA KOOSKÕLASTAMINE
• nõustuti majandus- ja joogivee tarbeks puurkaevu rajamisega Liigvalla külla Väike-Ööbiku kinnistule.

KINNISOMANDIST LOOBUMINE
• otsustati loobuda Eesti Vabariigi kasuks kinnistust aadressiga Tehase tn 1a, Rakke alevik.

SOTSIAALTOETUSE ERALDAMINE
• nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksmisega valla eelarve vahenditest 15-nele taotlejale kokku summas 2504 eurot;
• otsustati ühe sotsiaaltoetuse eraldamine edasi lükata järgmise istungi päevakorda.

HANKE TULEMUSE KINNITAMINE
• kinnitati hanke osas 1, 2 ja 3 edukaks OÜ Moreen pakkumused summas vastavalt 38 526 eurot, 19 490 eurot ja 11 064 eurot käibemaksuta (kruusa vedu valla kruusateedele).

LIHTHANKE VÄLJAKUULUTAMINE
• kuulutati välja lihthange „Sõidukite kasutusrendile võtmine“.

24.08.2022

HAJAASUSTUSE PROGRAMMI 2021 TOETUSE ARUANDE KINNITAMINE
• kiideti heaks Kännuküla Pajuvitsa kinnistu veesüsteemi arendamise projekti aruanne ja kinnitati projekti kogumaksumuseks 4679,95 eurot, millest 3079,32 eurot on toetus ja 1600,63 eurot omafinantseering.

HANKE TULEMUSTE KINNITAMINE
• kinnitati hanke „Väike-Maarja valla jäätmejaamade puidujäätmete ja biolagunevate haljastusjäätmete hakkimine ja äravedu“ edukaks pakkujaks Metsahake OÜ pakkumus maksumusega 10 €/t (käibemaksuta) materjali müügi eest.

RIIGIHANKE TULEMUSTE KINNITAMINE
• hankes „Puidupelletite ostmine“ tunnistati edukaks Ardor OÜ pakkumus maksumusega 330 €/t käibemaksuta.

SOTSIAALTOETUSE ERALDAMINE
• nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse eraldamisega valla eelarve vahenditest ühele taotlejale summas 500 eurot.

HOOLEKANDEASUTUSSE HOOLDAMISELE SUUNAMINE
• suunati isik üldhooldusteenusele Pandivere Pansion OÜ hooldekodusse, isiku omaosalus hoolduskulude tasumisel on 95% tema sissetulekust, puudujääva osa tasub Väike-Maarja vallavalitsus.

ESIMESSE KLASSI MINEVA LAPSE TOETUS
• otsustati maksta esmakordselt esimesse klassi mineva lapse toetust 72-le lapsele vastavalt nimekirjale.

KASUTUSLOA VÄLJASTAMINE
• väljastati kasutusluba elamu kasutamiseks Määri külas Jalaka kinnistul.

EHITUSLOA VÄLJASTAMINE
• väljastati ehitusluba Nord Solar OÜ-le päikesepargi rajamiseks Ao külla Ao-Männiku katastriüksusele.

ÜÜRILEPINGU SÕLMIMINE
• otsustati sõlmida osaühinguga Lootosõis tähtajatu üürileping ruumide kasutamiseks aadressil Pikk tn 1a Väike-Maarja alevik;
• määrati alates 01.09.2022 üüri suuruseks 207,60 eurot kuus, millele lisanduvad kõrvalkulud: kasutatud soojusenergia 1,5% kogu hoone tegelikust kulust; elektrienergia, vee ja reovee teenuse eest.

AVALIKU ÜRITUSE LUBA
• lubati Sirle Sillastel korraldada 04.09.2022 kell 10.00–15.00 Pikk tn 3 Väike-Maarja alevikus avalik üritus „Väike-Maarja laat“.

SUNDVALDUSE SEADMINE
• otsustati seada tähtajatu tasuta sundvaldus Adven Eesti AS kasuks kinnistule (Pikk tn 2, Väike-Maarja) tehnorajatise (kaugküttetorustik) talumiseks.

VALLAVARA VÕÕRANDAMINE
• otsustati müüa kinnistu asukohaga Tamsalu mnt 1, Väike-Maarja alevik, kinnisvaraportaalis KV.ee hinnaga 45 000 eurot.

31.08.2022

HUVIHARIDUSE RAHASTAMINE
• eraldati Elisabeth Ervaldile 01.09.–04.09.2022 Leedus toimuvatel rahvusvahelistel ratsavõistlustel osalemiseks 400 eurot.

EHITUSLOA VÄLJASTAMINE
• väljastati ehitusload puurkaevude rajamiseks: Salla küla, Teelahkme ja Rastla küla, Meeri;
• väljastati ehitusluba osaühingule A.V.R.Projekt abihoone püstitamiseks asukohaga Simuna alevik, Allee tn 2.

PROJEKTITOETUSE ERALDAMINE
• eraldati MTÜ Võivere Tuuleveski projektile „Külaliste teenindamise parendamine Võivere tuuliku külastuskeskuses“ projektitoetust summas 477 eurot.

KAMPAANIA „VÄRVID VALDA!“ ARUANDE KINNITAMINE
• kiideti heaks Triigi külas Väike-Viirpuu kinnistul asuva elumaja ja kõrvalhoone fassaadi värvimistööde teostamise aruanne;
• kinnitati värvimistööde kogumaksumuseks 635,63 eurot, millest 444,94 eurot on toetus ja 190,69 eurot omafinantseering.

KEELDUVA OTSUSE TEGEMINE
• keelduti isiku elukohateates märgitud elukoha andmete kandmisest rahvastikuregistrisse.

PUURKAEVU ASUKOHA KOOSKÕLASTAMINE
• nõustuti majandus- ja joogivee tarbeks puurkaevu rajamisega Kännukülla Kännu kinnistule.

HAJAASUSTUSE PROGRAMMI TOETUSE KASUTAMISE ARUANDE HEAKSKIITMINE
• kiideti heaks Ebavere külas Lepsalu kinnistu veesüsteemi arendamise projekti aruanne;
• kinnitati projekti kogumaksumuseks 4140 eurot, millest 2476,32 eurot on toetus ja 1663,68 eurot omafinantseering.

DOKUMENDI VORMI KINNITAMINE
• kinnitati biojäätmete jäätmeveoga mitteliitumise taotluse dokumendi vorm.

„KAUNIS KODU“ TULEMUSTE KINNITAMINE
• kinnitati Väike-Maarja valla 2022 aasta „Kaunis kodu“ konkursi tulemused ja jagati auhinnafond 750 eurot.

KORRALDATUD JÄÄTMEVEOGA PERIOODILINE LIITUMINE
• nõustuti suveperioodiks 1. maist kuni 31. oktoobrini korraldatud jäätmeveoga perioodilise liitumisega ühel kinnistul põhjusel, et seal ei elata aastaringselt.

VÄIKEHANKE VÄLJAKUULUTAMINE
• kuulutati välja väikehange „Väike-Maarja hooldekodu automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi ehitamine“.

HANKE TULEMUSE KINNITAMINE, ORGUSE TEE REMONT
• otsustati päevakorrapunkti osas otsuse tegemine edasi lükata järgmise istungi päevakorda.

HOOLDEKODUDE KOHATASUDE KEHTESTAMINE
• kehtestati alates 01.11.2022 Väike-Maarja hooldekodu kohahind:
• ühekohalise toa kohahind 850 eurot kuus;
• kahekohalise toa kohahind 800 eurot kuus;
• kolmekohalise toa kohahind 775 eurot kuus;
• kehtestada alates 01.11.2022 Tammiku hooldekodu kohatasuks 750 eurot.

SOTSIAALTOETUSE ERALDAMINE
• nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksmisega valla eelarve vahenditest 11-nele taotlejale kokku summas 1639 eurot.

JÄRELHOOLDUSTEENUSELE SUUNAMINE
• otsustati suunata isik järelhooldusteenusele ja sõlmida leping MTÜ-ga Maria ja lapsed.

ÜHINEMISPROTSESSI ALUSTAMISEST
• otsustati alustada ühinemisprotsessi AS-i Järva Haldus ja osaühing Pandivere Vesi ühinemiseks.

Vallavolikogus

25.08.2022

Kohal 17 volikogu liiget. Puudusid Veiko Kabral ja Kalev Õim.

Eesti Konservatiivne Rahvaerakond esitas vallavanemale arupärimise. Arupärimises soovitakse infot, kui palju saaks investeerimistegevusest ülejäänud 500 000 euro eest ehitada kruusateid ümber kõvakattega teedeks. Vastust soovitakse kirjalikult ja suuliselt järgmiseks volikogu istungiks.

PEREMEHETUTE EHITISTE HÕIVAMINE
• otsustati tuvastada Aavere külas asuva ehitise (abihoone) peremehetus ning võtta ehitis arvele Väike-Maarja valla omandina;
• otsustati tuvastada Kiltsi alevikus Liiduri tn 1a asuva ehitise (pumbamaja) ½ mõttelise osa peremehetus ning võtta ½ mõtteline osa ehitisest arvele Väike-Maarja valla omandina;
• otsustati tuvastada Hirla külas Nurga asuvate ehitiste (elamu ja kuur) peremehetus ning võtta ehitised arvele Väike-Maarja valla omandina.

KINNISASJA OMANDAMISEKS LOA ANDMINE, VESIORU
• otsustati lubada Riigi Kinnisvara aktsiaseltsil omandada Ebavere külas asuv Vesioru kinnistu.

VÄIKE-MAARJA VALLA KALMISTUTE KASUTAMISE EESKIRJA KINNITAMINE
• kehtestati Väike-Maarja valla kalmistute kasutamise eeskiri.

VÄIKE-MAARJA VALLA JÄÄTMEHOOLDUSEESKIRJA MUUTMINE
• muudeti valla jäätmehooldusseeskirja.

VÄIKE-MAARJA VALLA ARENGUKAVA JA EELARVESTRATEEGIA KINNITAMINE, I LUGEMINE
• lõpetati valla arengukava ja eelarvestrateegia I lugemine ning suunati II lugemisele.

VÄIKE-MAARJA ÕPPEKESKUSE HOONE EELLÄBIRÄÄKIMISTEGA PAKKUMISEST
Tähtajaks 01.08.2022 kell 12.00 laekus üks pakkumine summas 100 000 eurot. Pakkuja soovib hoonesse rajada eakate inimeste hooldekodu. Planeeritav investeeringu maht hoonesse on 1,1 miljonit eurot. Töötajate arv *ca* 35 inimest. Eelläbirääkimised hetkel kestavad. Eelläbirääkimistega pakkumise tulemused kinnitatakse vallavalitsuse korraldusega. Notariaalse tehingu tegemiseks on vajalik moodustada uus kinnistu. Pärast kinnistusregistrisse kande tegemist saab volikogu otsustada kinnistu võõrandamise.

Järgmine volikogu istung toimub 29. septembril.

Maris Kõrgmäe
vallasekretär

LÜHIDALT

Septembrist tõusis Rakkes soojuse hind

1. septembrist k.a. on soojusenergia müügihind Rakke kaugküttevõrgu klientidele 71,54 €/MWh, millele lisandub seadusega ettenähtud käibemaks.

Tulenevalt Konkurentsiameti 16.12.2019 otsusest on Rakke võrgupiirkonnas soojusenergia müügihinna piirhinnaks alates 01.09.2022 a 71,54 €/MWh, varem oli müügihind 68,85 €/MWh. Hinnale lisandub seaduses ettenähtud käibemaks.

Rakke kaugküttevõrk on SW Energia OÜ halduses 2016. aasta augustist.

Maakonnaliinid läksid üle talvisele sõiduplaanile

1. septembrist läksid maakonnaliinid üle talvistele/kooliaja sõiduplaanidele. Terve rida muudatusi on seotud rongide sõiduplaani muudatustega. Lääne-Viru maakonnaliinide muudatused leiad Põhja-Eesti ühistranspordikeskuse kodulehelt ytkpohja.ee.

Rakke perearst ja hambaarst kolisid

Koeru Arstikeskus OÜ Rakke perearst võtab patsiente vastu Rakkes Simuna tee 10. Avatud: E–R 8.00–16.00 pereõde. Perearsti vastuvõtt kolmapäeviti kell 12.00–15.00. Vastuvõtule palun registreerida tel 329 1373 (Rakke pereõde).

Rakke hambaarst võtab patsiente vastu Rakkes Simuna tee 10 kokkuleppel. Tel 329 1208, 511 8379.

Simuna uus pakiautomaat kutsub pakke saatma

Simuna keskväljaku juures on 26. augustist uus pakiautomaat, mille Omniva paigaldas koostöös kohaliku omavalitsusega.

Pakiautomaat asub aadressil Pargi tn 2. Saadetisi saab saata Omniva pakiautomaatidesse Eestis, Lätis ja Leedus, postkontoritesse või tellida kulleriga kohale viimine. Lisaks saab pakiautomaadist saata kuni L suuruses pakki ka mujale Euroopa Liidu piires.

Omniva pakiautomaadid asuvad õues ja on ligipääsetavad kellaajast ja nädalapäevast sõltumata.

Pakiautomaati hakatakse tühjendama esmaspäevast laupäevani kell 7.30.

Endli tammik õnnistatakse sisse

24. septembril 2016 kogunes Lepiku tallu Vorsti külla Jaan Miglai koduõuele kuuskümmend inimest. Kokkusaamise eesmärgiks oli Lepiku talu juurde tammiku rajamine. Mulda pandi veidi üle seitsmesaja istiku.

Endli tammik õnnistatakse sisse 24. septembril Vorsti küla Lepiku talus kell 12.00. Foto: Kristel Kitsing

Ligi neljameetriseks sirgunud tamm. Foto: Kristel Kitsing

Foto: Kristel Kitsing

Jaan Miglai tütar tamme istutamas, millest tänaseks on sirgunud Endli tammiku kõrgeim puu. Foto: erakogu

Sirguvale tammikule anti Endel Pentjärve järgi nimi, põlistades Jaani onu kui erakordselt andekat noort spordimeest. Tänavu 24. augustil oleks Endel saanud saja-aastaseks, 24. septembril möödub sada aastat Endli ristimisest ja kuus aastat tammiku rajamisest. Seega on igati kohane Eestimaa sajandaks sünnipäevaks rajatud tammik sisse õnnistada just 24. septembril. Selleks on kokkulepe sõlmitud Viru praost Tauno Toompuuga. Üritus algab kell 12.00.

Lepiku talu peremees Jaan Miglai ütles, et sel päeval saab kuulda lisaks tammiku rajamise loole toredaid fakte Vorsti küla ajaloost ning oma eluajal erakordselt andekast noorest spordimehest Endel Pentjärvest, kelle järgi sai tammik nime. Samuti on sel päeval plaanis sportlikud tegevused nii lastele kui ka vanematele.

Üritusele Lepiku tallu Vorsti külas on oodatud kõik 2016. aastal tammesid istutamas käinud talgulised ning kõik huvilised.

Miglai sõnul loob üritus hea võimaluse istutajatel näha, kuidas nende tammed kasvama on läinud. „Mina pole ühtegi oksakest siin lõiganud," väitis Lepiku talu peremees Jaan Miglai. Üks puu on sirgunud juba ligi neljameetriseks. „See on haruldane. Selle istutamisest on isegi pilt. Minu tütar istutas selle," rõõmustas tammiku rajaja.

TAMMIKUL ON OMA VALVURID

Kuue aasta järel Endli tammikusse sisse jalutades võlub kaunis vaatepilt. Mulda pandud istikuid kaunistab kaunis lipuväljak ja ilmestavad skulptuurid. Lisaks Discobolusele valvavad parki turvapealik lõvi, õhutõrjeülem kotkas ja maaväeülem karu.

„Ma lugesin hiljem, et tamm tahab head maad saada," teadis Miglai rääkida, aga see pole reegel omaette, sest maa, kuhu istikud kasvama pandi, oli omal ajal kive täis. „Siin ketitati ja karjatati loomi ning ega siia midagi külvata ei saanud," tunnistas peremees. Täna laiub Lepiku üle hektarilisel maalapil, millel aed ümber aga Endli tammik – igaüks oma istutaja nägu ja pikkusega.

Kui tamm hakkab tavaliselt tõrusid kandma 30–40-aastaselt ja suguküpsuse saavutab 50-aastaselt, siis Endli tammikus ringi jalutades leiab juba pragu tõrusid kandva puu.

TAMMIK PÕLISTAB ANDEKA SPORDIMEHE MÄLESTUST

Sirguvale tammikule anti Endel Pentjärve järgi nimi, põlistades sel moel Jaan Miglai onu, kui erakordselt andekat noort spordimeest. „See sama plats ongi Endli treeningplats," märkis Jaan Miglai ja viitas tammikule. Mis see treening oli tol ajal? „Tegid puid, laudas olid abiks ja heal juhul oli kuuri all mingi sangpomm, mida tõsteti," mõtiskles Miglai, kes omal ajal suure spordimehena sai samuti Endli ketast loopida. Kiltsi oli omal ajal üldse väga tugev spordikants, teadis mees. Virumaa meistrivõistlustelt on teivashüppes isegi kolmikvõit ära nopitud ja ka Virumaa rekord püstitatud.

„Tulemuste järgi oligi Endel Heino Lipust parem hüpetes, kaugus- ja kõrgushüppes ning odaviskes," teadis Lepiku talu peremees. Pentjärv esindas spordis esmalt ja põhiliselt ÜENÜ (ülemaalise Eesti noorsoo ühenduse) Kiltsi osakonda, mis oli esimene ja suurim osakond maal, väljaspool linnu. Aga ka Rakvere Kalevit ja võistles Tamsalu all ning teda kutsuti ka Viljandisse. Kuidas sinna jõuti omal ajal? Jalgrattaga, isa viis hobusega, vahest sõitis buss ka. „Kui praegu Sulle buss järgi ei tule, siis Sa ei lähe kuskile," võrdles Miglai tänapäeva mugavusi Endel Pentjärve sportlaskarjääri ajal toimuvaga.

Kellele Endel Pentjärve sportlikud tulemused ja Endli diplomid rohkem huvi pakuvad, siis põhjalikum ülevaade on koondatud tammepargi kodulehele endlitammik.weebly.com ning seda pole mõtet siinkohal ümber kirjutada.

Endel jäi aga noore mehena sõjaväljale, kuhu ta gümnaasiumi lõpetamise järel värvati. Osaliselt on tammik mälestussalu elamata elule.

PERE PANUS OMA RIIGI HEAKS TULEVASTELE PÕLVEDELE

Jaan on ühes intervjuus öelnud, et Endli tammik on tema pere panus oma riigi heaks tulevastele põlvedele Miks peaks üldse midagi sellist kinkima ja kas tänapäeva noored oskavad seda üldse hinnata?

Miglai toob näite, et Euroopa vanim tamm on 1500 aastat vana. Endli tammik on juba 50 aasta pärast omaette väärtus. „Kas tänast poliitikut mäletab keegi 50 aasta pärast?" küsis Jaan Miglai mulle otsa vaadates, aga vastas ka kiirelt ise, et ega ikka ei mäleta küll. „Aga tamme mäletatakse," oli ta veendunud. „Siin pole midagi vaja rääkida. Tamm räägib enda eest ja hakkab meie eest ka rääkima," kinnitas mees. „Egiptuse püramiidi on kosmosest näha. Tamm aga on pika juurega, pisikene täpikene, aga kosmosest ka näha."

Kristel Kitsing
toimetaja

Endli tammiku õnnistamine toimub 24. septembril Vorsti küla Lepiku talus kell 12.00.

Kavas põgus ülevaade Vorsti külast ja kunagise lootustandva kümnevõistleja, spordipoiss Endli saavutustest.
Võistluslikud tegevused nii lastele kui ka vanematele.
Tammikut õnnistab Viru praost Tauno Toompuu.
Oodatud on kõik 2016. aastal tammesid istutamas käinud talgulised ja teisedki huvilised.

Jäätmehoolduseeskirja muudatused

Augustis muutis Väike-Maarja vallavolikogu jäätmehoolduseeskirja, et see oleks kooskõlas jäätmeseadusega. Eeskirja muudatusega on jäätmete eraldi kogumine kõikidele jäätmetekitajatele kohustuslik ning biojäätmete osas alustab alates 01.04.2023 jäätmevedaja Ragn-Sells AS üle valla biojäätmete äraveo teenuse pakkumist.

Tuletan meelde, et juba täna ei tohi olmejäätmete konteinerisse jõuda liigiti kogutavad jäätmed, st pakendijäätmed, paber-papp, biojäätmed. Ohtlikud jäätmed peavad jõudma eraldi kogutuna vastavasse konteinerisse, jäätmejaama või siis näiteks biojäätmedoma kodu kompostrisse/kompostimisauna.

MIDA TOOVAD KAASA JÄÄTMEHOOLDUSEESKIRJA MUUDATUSED?

Kõik kortermajad, ettevõtted ja asutused peavad alates 01.04.2023 jäätmevedajale Ragn-Sells AS andma lisaks muudele jäätmeliikidele üle ka biojäätmeid. Kui varasemalt oli kohustus liituda ainult suuremate keskuste (Väike-Maarja, Rakke, Simuna, Triigi ja Vao) üle 10 korteriga korterelamutel biojäätmete korraldatud veoga, siis jäätmehoolduseeskirja muutmisel puudutab see kõiki valla territooriumil olevaid kortermaju. Samuti oli varasemalt ainult toitlustusega tegelevatel asutustel ja ettevõtetel kohustus biojäätmeid jäätmevedajale üle anda, siis uue korra järgi on see kohustus kõigil ettevõtetel ja asutustel, kellel on olmejäätmete äraveoleping. Kui asutuses või ettevõttes biojäätmeid tekib minimaalselt või ei teki üldse, siis on võimalik Väike-Maarja vallavalitsusele teha taotlus biojäätmete korraldatud jäätmeveoga mitteliitumiseks või teha ühismahuti kasutamise kohta taotlus, taotlusvormid vallakodulehel https://v-maarja.ee/taotluste-e-vormid.

Ühepereelamud saavad valida, kas liituvad jäätmevedaja Ragn-Sells AS poolt pakutava biojäätmete äraveo teenusega või kompostivad biojäätmed omal kinnistul ja kasutavad saadud materjali omal kinnistu tarbeks. Kui majapidamine kompostib biojäätmeid omal kinnistul, siis peab ta Väike-Maarja vallavalitsusele tegema biojäätmete korraldatud jäätmeveost vabastamise taotluse, e-taotlusvorm vallakodulehel https://v-maarja.ee/taotluste-e-vormid, saatke taotlus valitsus@v-maarja.ee või saatke/tooge paberkandjal Väike-Maarja vallavalitsus Pikk 7 Väike-Maarja alevik. Palun lisada taotlusele foto kasutuses olevast kompostrist või kompostiaunast.

BIOJÄÄTMETE ÜLEANDMISEL JÄÄTMEVEDAJALE TULEB TEADA:

Biojäätmete konteineri tühjendus toimub vähemalt üks kord kahe nädala jooksul, mis väldib haisu ja kahjurite tekke ja ümbruskonna reostamist.

Biojäätmete kogumiskonteineri sees peab olema biolagunev jäätmekott (80 l, 140 l või 240 l).

Biojäätmed võib konteinerisse panna lahtiselt või biolagunevas kotis.

Biojäätmete konteinerisse võite panna vooderduseks mõeldud biolaguneva koti ise või soovi korral tellite teenuse jäätmevedajalt. Jäätmevedajal maksab ühekorra jäätmekoti vahetamine 2,50 eurot.

Mahuti tüüp	Graafikujärgne tühjendus	Graafikuväline tühjendus (tellimisel)
80 l	1,28	1,92
140 l	1,42	2,12
240 l	1,58	2,36

Biojäätmete konteineri suurused ja tühjendushind eurodes.

Ragn-Sells AS Väike-Maarja valla jäätmekäitlusteenuste hinnakiri https://v-maarja.ee/korraldatud-jaatmevedu

SOETA BIOJÄÄTMETE KOGUMISEKS KONTEINER VÕI KOMPOSTER

Väike-Maarja vallavalitsusel on veel piisavalt toetusega jagamisele kuuluvaid biojäätmete kogumisvahendeid. Kasutage võimalust ja soetage soodustingimustel oma majapidamisele biojäätmete kogumiseks konteiner (80l või 140l) või kiirkomposter. Toetustaotluse saab täita Väike-Maarja valla kodulehel iseteeninduses, täita taotlus ja saata valitsus@v-maarja.ee või tulla vallavalitsusesse ja me aitame vajalikud dokumendid täita.

Väike-Maarja vallavalitsus loovutab konteinerid või kompostrid elanikele omaosalustasu eest ehk soovijal tuleb tasuda:

- 80 l konteineri eest 22,46 eurot (tegelik maksumus 86,40 eurot);
- 140 l konteineri eest 24,34 eurot (tegelik maksumus 93,60 eurot);
- kiirkompostri eest 105,58 eurot (tegelik maksumus 263,96 eurot).

Lisainfo keskkonna- ja hankespetsialist Leie Nõmmiste 3295 756 või 5348 8787.

Ingerimaalt Soome ja Siberi kaudu Simunasse

Ingerisoomlaste kannatuste raja oma nahal läbi teinud Anna Pakkonen sai 15. augustil 97 aastat vanaks. Simunas elav proua on üle elanud 1930. aastatel stalinliku rahvuspoliitika valuvõtted ja tulnud Eestisse pärast Teist maailmasõda põgenikuna, kellelt oma maa - Ingerimaa - oli ära võetud.

Anna Pakkonen oma 97. sünnipäeva eel. Foto Kristel Kitsing

Anna Pakkonen sündis 15. augustil 1925 Verepi külas Gattšina rajoonis Leningradi oblastis Venemaal. Täna ei ole sellest külast enam midagi järel, sakslased põletasid kõik omal ajal ära.

Seal nad elasid neljakesi: ema, isa, Anna ja temast aasta ja kolm kuud noorem õde. Vanemad olid tal talupidajad. Isa oli raudteetööline, rongide vastuvõtja ja ärasaatja – signalist – öeldi tol ajal. Ema oli õnnetuse tagajärjel kodune „Maad meil küll palju ei olnud, aga toime tulime," rääkis Anna Pakkonen.

Kooliteed alustas ta Verepi külakoolis kuueselt. Neli klassi sai ta õppida soome keeles, viiendast õppeaastast pool tuli selgeks saada aga vene keeles. Kuigi kodune keel oli Annal ingeri keel, tuli sellest ajahetkest rääkida vaid vene keeles. „Pidid hakkama saama, me ei tohtinud soome keeles rääkida," kõneles Anna. „Kord oli Stalinil suur tugev," rehmas ta käega.

Õpinguid jätkas Anna Jelizavetino 7-klassilises vallakoolis ning selle lõpetades tahtis Leningradis õppida raamatukogutöötajaks. Sinna sai ta sisse ja pea aastakese õppida, aga sõda tuli vahele. Oli teine juba oma talveriided linna ära vedanud, kui vahetult enne sünnipäeva tuli Leningradist tagasi koju sõita. See oli kõigest 60 kilomeetrit, aga rongid ei käinud enam sel ajal korralikult ja veidi tuli ka jala käia.

Koolid pandi kinni. „Saime olla nõnda kaua kodus, kuni sakslane meid ära saatis," mäletas ta.

Ingeri piirkonna soomlasi tagakiusati nõukogude liidus 1920ndate algusest. Aastal 1937 keelati koolides soomekeelne õpe. Uueks õppekeeleks sai vene keel. Kõik raamatukogud ja kultuuriasutused sealhulgas ingerlaste seltsid lõpetati sunniviisiliselt.

EVAKUEERIMINE SOOME

8. september 1941 kuni 27. jaanuar 1944 toimus Saksa ja Soome vägede poolt Leningradi linna piiramine. 1942. a muutusid ingerisoomlaste asualad poolenisti lahingute tallermaaks. Saksamaa ja Soome olid sel ajal liitlased ja tegid koostööd ingerlaste evakueerimiseks.

Kloogal asus üks selle piirkonna inimeste karantiini- ja kogumislaagreid, mille eesmärgiks oli Nõukogude Liidust, peamiselt Leningradi oblastist saksa vägede poolt okupeeritud aladelt ingerisoomlaste ajutine majutamine enne ümberpaigutamist Soome, Saksamaale ja Eestisse. Põllküla-Klooga-Paldiski laagrite kaudu evakueeriti aastatel 1942–1944 Soome üle 63 000 ingerisoomlasest sõjapõgeniku.

„1941–1942 aeti meid ära," mäletas Anna. „Sakslane saatis meid sealt Kloogale ära ning siis Soome." Kaasa sai haarata inimese kohta 50 kilo kraami. „Mis see 50 kilo on. Natukene riideid ja muud ei midagi," rääkis Anna, mis ta lubatu piires kaasa haaras. Seda, kuhu neid viiakse, seda ei öeldud. Ta mäletas, et saksa sõjalaeval oli nimeks Gotenland, sinna paigutati tuhat inimest, kes toimetati Turu keskkooli. „Ära saadeti ainult soomlasi. Need, kes olid vene usuga, need jäeti sinna," selgitas proua. Nii Anna kui tema vanemad olid luterlased. „Leeris sain käia sakslaste ajal oma kodukirikus," rääkis Anna.

Turu koolis tuli Annal veeta kolm kuud. Selle aja jooksul sai ta kirikusse ühe korra ja seda ka öösel. Soome Lotad pakkusid toitu. „Kaerapudruga harjusime ka ära," sõnas Anna. Tema ütlusel oli see väga võõra maitsega. Lotta Svärd oli Soomes aastatel 1920–1944 tegutsenud naisvabatahtlikest koosnev riigikaitse tugiorganisatsioon.

Pärast karantiini pandi ingerlased Turu peal rivvi, kellede hulgast soomlased said valida töölisi majapidamisse. „Meid pandi ka ritta ja kes siis keda võttis," meenutas Anna. Nende pere vastu tundiski huvi üks vanem meesterahvas. Kõik rakendati põllutööle. „Olid nagu vaba vang," kommenteeris Anna.

Ingerlasi koheldi Soomes karmimalt kui põliseid soomlasi, sest nad ei olnud soomlased ja nad ei olnud ka venelased (kuigi NSVList). Nad olid pagulased. Kuna neid tuli Soome väga suur hulk (Soomes käis ju ikkagi sõda ja palju töökohti oli tagalas täitmata, sest mehed olid rindel), siis kasutati neid lihtsamate tööde tegemisel (maatööd, teenendamine jne). Niisama hoida oleks olnud neid liiga kulukas. Nad teenisid oma olemise Soomes tööga välja. Plaan oli nad ju hiljem koju tagasi saata (siis ei teatud ju, kuidas sõda lõpeb).

TAGASI KODUMAALE - SIBERISSE

1944. aasta 19. septembril sõlmitud Soome ja Nõukogude Liidu vahelise rahulepingu kohaselt pidi Soome Nõukogude Liidule tagastama kõik Nõukogude Liidu kodanikud, sealhulgas kõik evakueeritud ingerlased. 5. detsembrist 1944 kuni 13. jaanuarini 1945 saadetigi Nõukogude Liitu tagasi 55 773 ingerisoome sõjapõgenikku.

Aeg Soomes jäi lühikeseks. Soomest viidi pooleteise aasta pärast südatalvel nende pere ešeloniga Siberisse ühte Volga jõe ääres asuvasse jaama.

Seal oldi samuti pooteist aastat kolhoositöölised Vorošilovi-nimelises kolhoosis, Anna oli veel kolhoosis brigadiriks. Tal jätkus Siberi rahva kohta vaid kiidusõnu, sest nemad aitasid alguses toiduga, kui selleks kõige suurem vajadus oli.

RONGIPILET EESTISSE

Anna tee kulges lõpuks temale tundmatusse Eestisse. Siberist tuli Anna ära oma kuludega koos kolme tüdrukuga. Nende teed läksid lahku, sest Annal oli tarvis uurida, kas oma kodukohta Leningradi saab tagasi liikuda. Sinna tahtsid nad tagasi minna, aga sinna teda ei lastud. „Isa veel ütles, et meil on metsad ligidal, küll me ehitame omale maja uuesti," meenutas naine isa sõnu.

Nõnda sõitis 21-aastane naine Narva. Sealt osteti pileteid Tapale ja Rakverre. Kuna rohkem soetati pileteid Rakverre, siis võttis ka tema istekoha just Rakvere väljumisele. Rakverest ei teadnud ta midagi. Rongis kohtus ta aga oma kodukülast pärit poisiga. Jõhvis nad väljusid ja mehehakatis sõidutas Anna Jõhvist jalgrattaga Mäetagusele oma vanemate juurde. „See oli jaanipäeva paiku – 25ndal juunil jõudsin ma Eestisse," täheldas Anna. Lühikese aja veetis Anna Mäetagusel, aga kui ta vanemad Eestisse jõudsid, liikus ka tema Mäetaguselt Simunasse. „Vanematega kirjavahetus oli kogu aeg."

Anna vanemad tulid Siberist Eestisse hiljem ja otse Tallinna. Parasjagu ehitati Simunas võitööstust ja PER büroo suunas Anna isa ehituse peale tööle. Anna ema oli invaliid. Anna aga abistas isa usinalt ehitustöödel.

Esmalt sai pere elukoha Orgusele Mäeotsa tallu, pärast abiellumist olid nad neljakesi: ema, isa, Anna ja ta abikaasa, hiljem elas noorpaar viis aastat Ämarikul. „Korteriga oli meil küll raskusi. Simunas ei olnud kortereid saada," tunnistas Anna.

Seejärel asus Anna tööle kohalikku Simuna leivatööstusesse, kus hiljem juhatajana jätkas. „Kruusamägi oli kooperatiivi juhataja ja see võttis sinna tööle inimesi," rääkis Anna. „Seal oli ka tapamaja ja vortstitööstus." Veel on Anna töötanud Ao kaupluses ja pikka aega Simuna kaupluses. Alguses müüjana ja viimastel aastatel ka juhatajana.

ABIKAASA VIKTOR SÕIDUTAS HÄRRA KALLASTET

Oma abikaasaga Viktoriga tutvus Anna Simunas pidudel, too olevat just sõjaväest tagasi tulnud. 1947. aasta lõpus registreerisid noored oma liidu Simuna külanõukogus ja järgmise aasta märtsis nad laulatati. Anna Pakkonen on Simuna kirikus käinud ja koguduse liige olnud sestsaadik, kui ta seal laulatati. Tema abikaasa Viktor käis leeris juba enne sõjaväge.

Anna abikaasa oli autojuht. Tal oli privileeg sõidutada ka tuntud partei- ja sovhoosijuht Heino Kallastet. Kallaste aitas neil viimaks Simunasse kahetoalise korteri muretseda.

Täna elab Anna Simunas Turu tänavas oma abikaasa vanemate majas.

Anna ja Viktori ühisest liidust sündis poeg, kes oma perega samuti juured sügavale maasse Simunas ajanud.

80SELT TANTSURÜHMAS JA 90SELT VEEL TÖÖL

Anna panustas ka koguduse taaskasutuspoodi – kohalikud kutsuvad seda Stockmanniks „Vanaema ei saa sünnipäevale tulla, vanaema käib tööl," tuli vahel lastelastel selgitada. Ära tuli proua leerimajast 90-aastaselt.

Vau, milline tervis! Kuidas nii? Mis on selle saladus?

Tema minia räägib, et tunneb Annat juba 50 aastat ning ütleb, et ta pole tõesti kunagi olnud tõsiselt haige. „Tervist on niipalju antud ja mis seal ikka," ütles Anna nii muuseas. „Ema läks 80selt ja isa läks, kui oli alla 80ne." Mõlemad puhkavad Simuna kalmistul. Anna aga tuli kohalikust memmede tantsrühmast alles 80selt ära ning elas seni aktiivset elu. Tänavu oli tal keeruline oma 97ndat uhket sünnipäeva tähistada, sest ümberringi on kõik temaealised lähedased juba siit ilmast lahkunud. Uurin, mis on tema sünnipäevasooviks. „Tervist, ei muud midagi," vastas ta kindlameelselt.

Läbi aastate on tal keeruline olnud hakkama saada keelega. Anna meenutab, kui ta oli talus teenijaks, siis kandis ta põlle taskus paberit ja pliiatsit. „Kui mingit uut sõna kuulsin, siis märkisin selle jälle üles," rääkis Anna ja tundis uhkust, et valdab enda arvates eesti keelt päris hästi.

2021. aasta rahvaloenduse andmetel elas Eestis 298 ingerisoomlast (126 meest ja 172 naist). Neist 39 emakeel oli soome keel, 110 eesti keel ja 142 vene keel ning 243 olid Eesti kodanikud.

Kristel Kitsing
toimetaja

◀◀Anna ja Viktor poeg Robertiga. Foto: erakogu

◀Anna Simuna kooperatiivi juhatajana. Foto: erakogu

▲1947. aasta lõpus registreerisid Anna ja Viktor liidu Simuna külanõukogus ja 1948. aasta märtsis nad laulatati. Foto: erakogu

▶Anna poeg Robert abikaasa Sirje ja lastega. Fotol Rait ja Martin, pildilt puudub kõige vanem – Kaire. Foto: erakogu

Konkurss Väike-Maarja valla kaunis kodu 2022

Kui põllumees loeb saagi kokku sügisel, siis konkursikomisjon teeb seda juba augustis. Sel aastal külastas komisjon kuut ilusat, põnevat koduaeda. Iga neist oli oma nägu ja iseloomustas aia omanikku.

Meeli Veia
Kauni kodu hindamiskomisjoni liige
Fotod: Mary Tammet

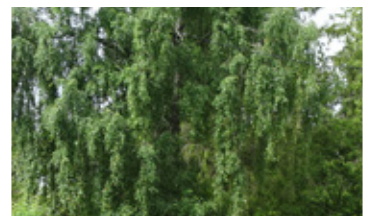

Perekond Mikiveri koduaed Väike-Maarja alevikus

Pisike koduaed peitis endas lillepeenraid, kaunilt pügatud põõsaid, aiakunsti. Lilleilu jagus nii aia keskele, mis koos kivide ja okaspuudega moodustasid saare aia südames. Kivide ja püsikute kooslust jagus kõnnitee äärde kui aiaserva, mis koos naaberaiaga justkui ühte sulas. Aias peituvad metallkujukesed ja esemed andsid aimu peremehe metallitööoskusest ja samas oskusest erinevaid materjale suurepäraselt taaskasutada.

Perekond Mändmetsa kinnistu Koonu külas

Kodu ja aia rajamisel lähtutakse ikka perekonna huvidest ja vajadustest. Kui ühe pere väike inimene tunneb ja näeb oma kodu kauni, ilusa ja toredana, nagu selle pere peretütar, siis on aialoomisel alustatud õige tunde ja suunaga. Ei ole tähtis, et palju on veel teha ja plaane veelgi rohkem. Oluline on, et tehtust saab rõõmu tunda, et iga pereliige saab anda ja annab oma osa - peretütre nii-öelda potipõllumajandus ja ette kasvatatud taimed, pereema superkorras ning leidliku lahendusega aiamaa. Pereisa töökad käed on remontinud, korrastanud, ehitanud iga hoone, sissesõidutee.

Perekond Sirgmetsa kodu Simunas

Üks tõeline tegusate inimeste koduaed. Kogu aed on rajatud ja hooldatud selliselt, et oleks võimalikult lihtne seda korras hoida. Aiale tooni andvad punased lilled peenardel ja lillepottides, on selle aia sümboliks.

Perekond Ilvese koduaed Väike-Maarja alevikus

Kunagisest niinimetatud kolhoosirahva koduaiast on kujundatud põnevate lahendustega ilu- ja tarbeaed, mille ümber hooldatud muru. Aiakujunduses on lähtutud värvidest, roheliste lehtedega taimed vahelduvad purpursete lehtedega taimedega. Oluliseks on peetud erinevate kujudega taimi ja eri taimeliike, on pügatud okaspuid, ja tuules sahisevaid kõrrelisi. Ära ei ole unustatud õitsemist, kuna aias on õisi varakevadest, mil alustavad sibullilled, kuni hilissügiseni, mil roosid ja hiljem hortensiad oma õitsemise lõpetavad. Loomulikult jagub ilu ka talveks, mil igihaljad põõsad oma rohelisega silma jäävad. Selles aias osatakse ka puhata, on võimalusi päikeseterrassil lesida, basseinis ujuda, aga ka aiamajas tuulevarjus istuda. Lapselastele on rajatud mänguala, kus saab ronida, liugu lasta ja hüpata.

Perekond Toigeri Aida kinnistu Ebavere külas

Imetlusväärne tuleviku nägemine, alles see maja oli peitunud rohu ning võsa sisse. Täna on majal uus ilme, õu on niidetud ja juba uut ka istutatud. Hoolimata sellest, et kõik on veel pooleli, on aegadetagused hooned väärtustatud, suurest rohust välja niidetud, et ikka oleks silmale ilus vaadata. Vana vundamendi sisse on leidlikult rajatud väike tarbeaed ja sissepääsul elurikkuse puu.

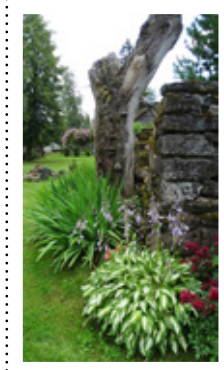

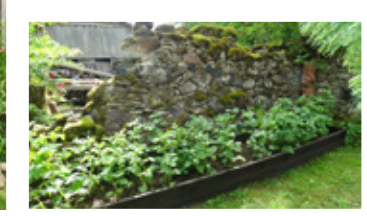

Mari Metssoni Johanna kinnistu Tammiku küla

Tõeline nii-öelda vanaema juures maal aed. Suured lillepeenrad täis lopsakaid taluaia lilli, marjapõõsad ja õunapuud, mänguplatsid lastelastele, paigad puhkamiseks ja mõnulemiseks. Peenrad looklevad muruväljakutes ja lähevad üle köögiviljaaiaks. Nii ehe ja tõeline, päike soojendab pesuvett ning aed hoiab tegevuses, ikka eesmärgiga, et lastel ja lastelastel oleks rõõm tulla ja mõnus olla.

Kodukohvikute päev pakkus elamusi ja elevust

Kodukohvikud võõrustasid kolmandat korda lähemalt ja kaugemalt tulnud rahvast oma detailideni lihvitud ja põhjalikult ettevalmistatud omanäolistes koduaedades. See oli Väike-Maarjas kindlasti üks viimase aja oodatumaid suvesündmusi, mida kinnitas nii võõrustajate arv kui külastajate suur hulk.

Kümme kohvikut vaimu ja väega vallas olid kõik omamoodi armsad ja igaüks võis leida oma maitsele sobiliku söögikoha.

Ilmataat oli sel aastal vägagi helde ning seda, et ilmaga on vedanud, toonitasid nii mitmed võõrustajad kui ka külastajad.

Suur aitäh kodukohvikute pidajatele ja nende külalistele! See päev oli teie tehtud ja teie nägu: vallatäis rõõmsaid, lõõgastanud ja rahulolevaid inimesi, palju lahkeid sõnu, siiraid kohtumisi, maitsvaid kooke ja jooke ning ohtralt avastamisrõõmu.

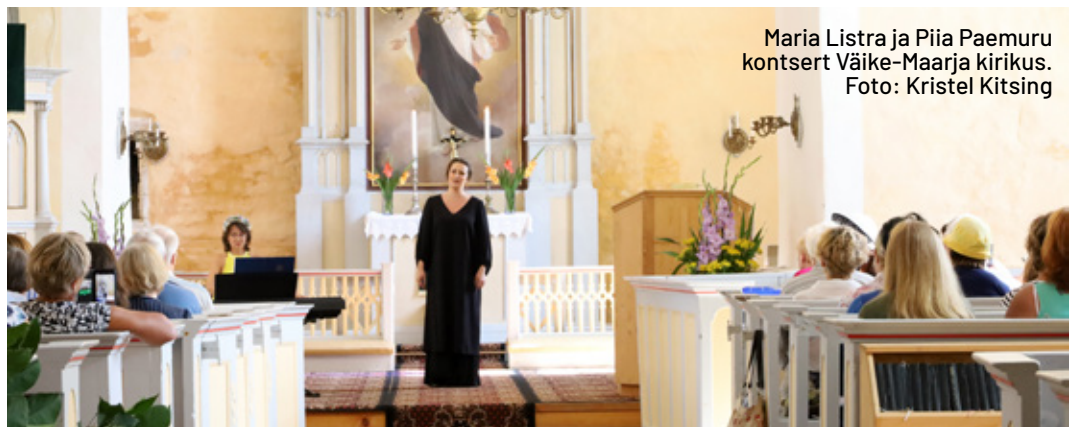

Maria Listra ja Piia Paemuru kontsert Väike-Maarja kirikus. Foto: Kristel Kitsing

Kohvikutepäeva tegijate vahel läks loosimisele aiamööblikomplekt (mosaiiklaud ja 2 tooli). Loosiõnn naeratas Emumäe kaupluse pudrubaarile.

Väike-Maarja valla poolt oli tänukingituseks kõikidele kohvikute tegijatele kohvikusümboliga põll, need valmistas Ainalaadne looming.

Kristel Kitsing
toimetaja

Foto: Maire Haava

Fotod: Kristel Kitsing

Fotod: erakogu

Fotod: erakogu

Fotod: Kristel Kitsing

Fotod: Kristel Kitsing

Fotod: erakogu

Fotod: Kristel Kitsing

Fotod: Kristel Paimla

Fotod: Kristel Kitsing

Õpilastel algab uus kooliaasta

Õpilastel algas uus kooliaasta, õpetajad naasesid pärast suvepuhkust tööle, lapsevanemad panid vaimu valmis, et taas kord oma lapsi kooliteel innustada, motiveerida ning toetada. Tõeline meeskonnatöö. Ja seda kõike ikka selleks, et meie lapsed saaksid parima võimaliku hariduse, et nende lapsepõlv oleks turvaline, täis hoolimist ja armastust. Kipume sageli unustama kui tohutult suur võim on meil oma laste ja õpilaste elude suunamisel. Näitame siis üheskoos, et lugupidamine, austus ja teistega arvestamine on hea ja tugeva ühiskonna alustalad. Oleme eeskujuks! Sel aastal kohe eriti palju. Kõik koos! Kõigile neile 604-le Väike-Maarja valla õpilasele.

Jah, täpselt nii palju õpilasi meie valla koolidesse sel aastal õppima asub. Neist 71 võtavad selle tee ette esmakordselt. Ääretult põnev! Loodan, et avastamisrõõmu jagub kõikidele esimese klassi õpilastele, nende vanematele ja õpetajatele, kes saavad iga neile usaldatud väikese inimese kaudu taas maailma veidi paremaks muuta. Toredat koosõppimist ja üksteise jaoks olemas olemist!

Kuid kui koolidesse mahutaksime veel mitme klassi jagu õpilasi, siis nende kõige pisematega oleme veidi keerulisemas olukorras. Vajadus lasteaiakohtade järele on hetkel suurem, kui me pakkuda suudame ning seetõttu on Väike-Maarjas ning Kiltsis tekkinud lasteaiakohtadele järjekorrad. Mõistan igati lastevanemate muret ja saan öelda, et oleme selle nimel aktiivselt tegutsenud, et olukorrale kõigi osapoolte jaoks võimalikult mugav lahendust leida. Tänaseks tundub, et probleem saab septembrikuu jooksul veidi leevendust lapsehoiurühma avamisega Väike-Maarja lasteaias. Lahendus ei ole ideaalne, kuid loodetavasti kustutab suurema „tulekahju“. Hoiame järjekorras olevate laste vanemaid olukorraga kursis.

Lõppu ka veidi rõõmusõnumeid. Kuna meie logopeedi otsingud pole senini viljа kandnud, siis Rakke kooli logopeed Liia Vöörmann-Leissoo tuleb meile suures hädas oma muude toimetuste kõrvalt appi ja aitab ka Rakke lasteaia mudilastel häälikud õigesti ritta seada. Tuhat tänu talle selle eest! Kindlasti ei kata me sellega ära kogu teenuse vajadust, ja jätkame aktiivselt otsingutega, kuid kõik need särasilmsed lapsed, kes on pikalt Rakke lasteaias logopeedi oodanud, on südamest tänulikud iga nendega veedetud tunni eest. Aitäh!

Kaunist uut kooliaastat! Nii suurtele kui väikestele. Kõigile!

Deili Matson
haridus- ja kultuuriosakonna juhataja

Deili Matson. Foto: Helen Potman

Simunas tõmmati ringi, lõksutati lõugu ja löödi üle aisa

Oli imeilus ja soe suvi. Tööle minek ja kooli algus tuli tänu sellele päikesepillerkaarile nagu välk selgest taevast. Ei ühtegi saabuva sügise märki ja siis – põmaki – vaatad kalendrisse ja selgub, et kohe, kohe on sügis ukse ees ja kool algab.

Tänapäeva meedias võib sageli kohata üpriski totakaid pealkirju, mis peaksid lugejaid ligi meelitama. Lugu lugema hakates selgub, et pealkiri on sisust kaugel nagu Maa Kuust. Minu lugu lugedes seda hirmu tundma ei pea, sest just ringi tõmbamisest, silma heitmisest jms juttu tuleb. Kõiki eelpool mainitud ja mainimata tegusid tegime me otseses, mitte kaudses tähenduses. Siinkohal peab veel lisama, et eelpool nimetatuga tegelesid Väike-Maarja valla koolide õpetajad Simuna kooli korraldatud õpetajate suvekoolis. Tegemist ei olnud lõtvade ja kohatute elukommete viljelemisega, vaid hoopis eesti keele kõnekäänud ja keelevimkad olid saanud spordivõistluse väljundi. Ringi tõmbamine tähendas ajapeale võimlemisrõngaga (mis oma olemuselt on ju ring) palle ühest saali otsast teise tõmbamist, silma heitmine osavust, et kettagolfi kettale kleebitud silma pilt ikka kenast korvi lendaks, üle aisa löömine - vahtkummist täringu löömist hokikepiga üle vankriaisa (vanasti oli selline sõiduvahend nagu hobuvanker või regi, mis kinnitati aisade abil hobuse külge). Lõugade lõksutamine tähendas kiiruse peale looma näo ülaosale sobiva lõua leidmist ja selle pesulõksuga õige näo külge kinnitamist. Viltu vedamine läks meie koolil eriti hästi. Pidime saunalina peal täis veetopsikut vedama diagonaalselt üle saali põranda nii, et vesi ümber ei läheks. Tegemist oli meeskonnatööga. Peab kiitma – meeskond on Simunal tubli – saavutasime üldkokkuvõttes jälle 4. koha.

Pärast võistlusi pesime oma käed kõigest sellest puhtaks ja helpisime ise seda suppi, mida kokad olid keetnud. Hea toit oli!

Augustilõpu kalender oli tihedasti toredaid ettevõtmisi täis:

25.–27. augustil võõrustasime taas Väike-Maarja kergejõustikulapsi ja nende entusiastlikke treenereid.

26.–27. oli meie koolimaja Lääne-Virumaa ja Jõgevamaa naiskodukaitsjate staabiks, kus tehti kriisiolukorraks tegutsemisplaane.

29.–30. augustini oli meie korraldada Väike-Maarja valla õpetajatele mõeldud suvekool. Oma tarkust käisid meile jagamas Grete Arro ja Jaanika Käsper. Pärast tõsiseid loengutundides istumisi lõpetasime suvekooli võimlas oma vaimseid, kehalisi ja humoorilisi võimeid proovile pannes.

1. septembril toimus uue õppeaasta avaaktus. Soe ja väikeste vihmasabinatega suvi mõjus Simuna kooli õpilaste arvu kasvule hästi. Kui kevadel oli lasteaias lapsi 40 ja koolis 81 siis 1. septembri õhtuks oli lapsi lasteaias 43 ja koolis 85.

Suvekooli võistlused. Foto: Jana Kiili

Kooliuusikuid olid sel aastal tervitama tulnud Minionid ja saali kaunistasid päikesekollased päevalilled, mis hiljem vastsetele koolijütsidele ja töötajatele kingiti. Õpetaja Lembit mängis akordionil ühe meeleoluka polka ja laulis kitarri saatel sellest, kuidas inimene õpib kogu elu, sureb aga ikka lollina, lollina.... Lastele meeldis see laul kohe hirmsasti, ja seda laulu kuulates tekkis küsimus: „No milleks siis õppida?“ Vastus: „Ega me ju siia ilma surema tulnud. Ikka elamiseks on tarkust vaja!“ Tarkus viib elus edasi, rumalus kisub tagasi. Suremiseks ilmselt pole tõesti enam tarkust tarvis, aga tore ikka, kui meenutatakse, et näed – oli tark mees või naine.

Olen ikka üks väga õnnelik väikese maakooli juht, kellel kõik õpetajad ja töötajad olemas on. Peale selle, et nad olemas on, on nad kõik oma ala profid ja armastavad seda tööd, mida nad teevad. Siinkohal hoian hinge kinni ja mõtlen: „Oo peatu hetk!“ Sest ükskõik, kas see on õpetaja või mõni muu kooli töötaja, kui ta nüüd ütleb, et tead Kaja, ma lähen töölt ära... siis ei jää mul ka muud üle, kui panna direktoriamet maha või hüpata ojasse, sest õpetajad ja kohusetundlikud töö tegijad on maailmast otsa saanud. Palk koolis ei ole muidugi motiveeriv, aga kui mul oleks võimalik seda summat kahe- või kolmekordistada, ei leiaks ma ikkagi inimesi, kes kangesti tahaksid või sobiksid kooli tööle. Ja ega seda minu maha pandud direktoriametit ka vist ummisjalu üles võtma ei tormata. Lapsed aga pressivad koolimaja ustest (ja öölaagris vahel ka akendest) sisse ja tahavad saada õpetamist.

Täna on kõik hästi ja heal sõnal on hea jõud. Head uut õppeaastat kõigile, kel koolitee jalge all!

Kaja Põldmaa
Simuna kooli direktor

Kaja Põldmaa. Foto: Triinu Pohlak

Elve Kull. Foto: erakogu

Rõõmsat ja koostöist õppeaasta algust!

Augustikuu viimastel päevadel sai isegi loodus aru, et mõnusal suveperioodil, kus ei pidanud kella vaatama ja sai kulgeda oma rütmis, on lõpp. Taas algavad igahommikused äratuskella peale ärkamised ja sagimised, et jõuda õigeks ajaks lasteaeda, kooli, tööle. Samas on selline traditsiooniline rutiin, algus uue ootusele. Kes ootab uusi väljakutseid, kes jõule, kes uut suve...

Lasteaias algab mõnele perele täiesti esimene ja veidi hirmutav aasta, teised saavad kogemustele toetudes lapsi lasteaeda saata. Meil on vahva näha, kuidas poisid ja tüdrukud iga suvega pikemaks venivad ja asjalikumaks muutuvad. Kui esimesed harjumisega kaasnevad nutud ja igatsused on möödunud, on nii õpetajatel kui vanematel hea meel näha rõõmsaid lapsi tegutsemas. See ongi igal uuel õppeaastal põhiline – tegutsemisrõõm! Minu jaoks on oluline see, et õpetajad oleksid õnnelikud, siis tunnevad ka lapsed end hästi. Parim tunnustus õpetajatele on kui lapsed tulevad sinu juurde rõõmsalt ja naerulsui.

Olulisel kohal on ka inimlikkus: me peame mõistma, et lapsed on lapsed. Me ei käse, keela ega lase, vaid üritame iga last isiklikult tundma õppida, sest kõik nad on erinevad, püüame rohkem lähtuda lapsest. Hinges tahavad kõik õpetajad lapsi aidata ning soovivad, et lapsed oleksid elus edukad.

Meie südametes võiks olla võrdelt tähtsal kohal headus, sallivus ja tarkus. Rõõmsat ja koostöist õppeaasta algust kõigile lasteaia- ja koolilastele, vanematele, õpetajatele!

Elve Kull
Rakke lasteaia direktor

Marje Eelmaa. Foto: Ly Ipsberg

Väljakutseid uueks õppeaastaks jagub

Oleme kolmel möödunud aastal valinud õppeaastat läbiva teema, mis tuleneb kooli õppekavast. 2022/2023 õa-l on meie kooli üldtööplaanis kesksel kohal kultuuriline identiteet. Teema valikul lähtusime eelseissvatest sündmustest 2023. aastal. Nimelt tähistab Väike-Maarja gümnaasium 150. aastapäeva ja lõpetamas on 100. lend. Aukartustäratavad numbrid.

Pidustuste puhul on kombeks tagasi vaadata, samas välja tuua kuhu oleme 150ne aasta jooksul jõudnud, kes me oleme nüüd ja praegu. Koolipere on asunud tegema ettevalmistusi kevadisteks pidustusteks, millest saab osa koolipere, kogukond ja vilistlased.

Järgmisel aastal on fookuses koolinoorte laulu- ja tantsupidu „Püha on maa“. Meie koolil on pikaajalised laulu- ja tantsutraditsioonid ning ettevalmistused peol osalemiseks on juba alanud. Lisaks on olulisteks väljakutseteks koostöine õpetamine, ennastjuhtiva õppija kujundamine, koolisisese mentorlussüsteemi kirjeldamine ja rakendamine.

Usun, et väljakutsed on teostatavad, sest meie koolis on meeskond, kes on pühendunud ja valmis panustama ning pingutama.

Soovin kõikidele tegusat ja koolirõõmust pakatavat õppeaastat!

Marje Eelmaa
Väike-Maarja gümnaasiumi direktor

Rahulikku ja koostöist kooliaastat!

Nagu Janno Põldma on Leiutajateküla lugudes kirjutanud, siis mõtlemine ei ole nagu ema Urve klimbisupi söömine, kus klimpe jääb pärast igat lusikatäit aina vähemaks. Mõtlemisega on suisa vastupidi: kui kolm mõtet on juba koos, ilmuvad välja nende sõbrad ja hakkavad trügima, tõuklema ja üksteisest üle rääkima.

Vaheldusi pakkunud suvi on Rakke kooli toonud särasilmsed teadmisjanulised noored, kes alustavad oma kooliteed või astuvad ootusärevalt uude kooliaastasse. Imelise kooliajaga tutvumist alustavad 19 esimese klassi õpilast, keda ootab ees avastusi täis maailm, kõige hoolivam, mõistvam ja õiglasem õpetaja ning hubane klassiruum.

Aitäh, lapsevanematele, vanavanematele, et olete oma lastele olemas. Tunnustage pingutust ning aktsepteerige eksimusi. Olete eeskujuks ja toeks lapsele, kui lapsel on raske. Aitate lapsel liikuda tema enda unistuste poole. Meenutage oma kooliajast neid aegu, mis tõstavad suunurgad üles ja kandke väärtusi, mis on teid elus edasi aidanud.

Palju õnne, kallis õpetaja. Olen eriliselt tänulik just sulle. Sina oledki see, kellel on üüratu empaatiavõime ja süstid õpilastesse positiivsust. Elad südames kaasa õpilaste edusammudele ning arvestad nende isikupäraga. Märkad ametivenda ja seisad tema heaolu eest. Sinu nakkav loomus on kooli-

Tanel Kümnik. Foto: Kristel Kitsing

likultuuri loojaks ning positiivsete muutuste eestvedajaks.

Selle aasta esimene september tuli Rakke koolis erilisemalt kui varem, kuna tähistasime koos kolme tööjuubelit: 55 aastat täitus rahuliku meele ja positiivse ellusuhtumisega eeskujuks oleval Reet Pael, 25 aastat täitus Rakke kooli südamel Külli Tällil ning 20 aastat täitus alati säraval Tatjana Tihhonoval.

Käesoleval õppeaastal ei ole Rakke koolis õppijateks ainult õpilased, vaid ka mitmed koolitöötajad panevad ennast proovile uutes rollides. Mul on hea meel tõdeda, et Rakke koolis väärtustatakse ettevõtlikkust, innovaatilisust ja loomingulisust.

Rahulikku ja koostöist kooliaastat meie valla õpilastele, lapsevanematele ja õpetajatele!

Tanel Kümnik
Rakke kooli direktor

Head õppeaasta algust kõigile!

Usin lasteaiapere, 177 last ja 33 töötajat, on õhinal tööle asunud. Kohal on juba lasteaias käinud suured sõbrad ja esimesi arglikke samme teevad meie pisipõnnid, kes õige pea rõõmsalt kilkavad ja toimetavad. Kõikide rühmade õpetajad tahavad sisustada igapäevase mängimise ja õppimise parimal moel, et tunda ise tööst rahulolu ja anda lastele huvitavalt ja arendavalt tarkusi edasi.

Tunnen, et meie majas elab headus. Tean, et see on kõikides meie lastes ja töötajates, ja meiega koos kõikides ruumides ning headusega nakatuvad kõik, kes meie majja astuvad, kui nad näevad naeratust ja saavad sõbraliku tervituse osaliseks.

Hoiame hoolega õppeaasta alguse tunnet!

Häid uusi alguseid kõigile Väike-Maarja lasteaia pere poolt!

Tiia Mänd
Väike-Maarja lasteaia juhataja

Tiia Mänd. Foto: Kristel Kitsing

Esikohal olgu koolirõõm

Uuel õppeaastal olgu õpilastel, õpetajatel ning vanematel esikohal koolirõõm, et silmad säraks ka kevadel. Selleks on vaja koostööd ning usaldust, vahvaid ettevõtmisi ning jagatud mõnusaid muljeid, avameelseid vestluseid ja turvalist kooliteed. Head uut aastat!

Merje Leemets
Kiltsi kooli õpetaja

Merje Leemets. Foto: Kristel Kitsing

Kes oma lapsest hoolib, paneb ta õppima muusikakooli!

(John Tungal)

Edukat ja rõõmsat kooliaastat soovib praegustele, endistele ja tulevastele õpilastele Väike-Maarja muusikakooli pere!

Vallo Taar
Väike-Maarja muusikakooli direktor

Vallo Taar. Foto: Elisa Taimre

UUS PERSONAL

Kelly Uustam on tööl Simuna lasteaias. Tema on Simuna kooli vilistlane, kes käinud laias maailmas õppimas ja töötamas ning nüüd jõudnud ringiga kodupaika tagasi.

Hedi Poljakov töötab Simuna koolimaja köögis kokana. Ta kolis aasta tagasi Simuna kanti ja tundub, et süüa teha mõistab. Nälga meie koolis töötades igatahes ei jää!

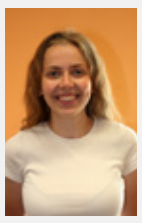

Anna-Liisa Nurm on Väike-Maarja gümnaasiumi 1.a klassijuhataja, ta töötab koolis esimest õppeaastat. Lisaks on ta TÜ viimase kursuse magistrant klassiõpetaja erialal.

Agnes Leemets on Väike-Maarja gümnaasiumi 1.b klassijuhataja, kel on õpetajatöö kogemus Kiltsi ja Porkuni koolist. Ta on TÜ viimase kursuse magistrant.

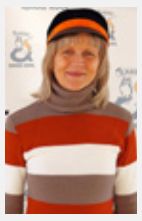

Viive Alatsei õpetab taas kodukoolis – Rakkes. Ta alustas tööd 1. klassiga, viimased kaks aastat õpetas ta Kiltsi koolis. Sealt sai ta kaasa positiivsed kogemused. Klassid olid väikesed ja iga lapsega sai individuaalselt suhelda. Kollektiiv oli tore ja abivalmis. Aga kodukool Rakkes kutsus teda ikkagi tagasi.

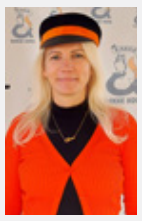

Jana Kroll alustas sellest sügisest Rakke koolis sotsiaalpedagoogina. Ta on lõpetanud Tallinna ülikooli sotsiaalpedagoogika erialal ning õpib seal praegu andragoogika erialal. Omab töökogemust tootmise meistrina, töödejuhatajana ja ka vahetusevanemana. Lisaks sotsiaalpedagoogi tööle Rakke koolis, jätkab Jana tööd sotsiaaltöötajana Viru vangalas. Alates 2020. aastast kuulub Jana Naiskodukaitse Viru ringkonna Väike-Maarja jaoskonda. „Olen särasilmne ja õpihimuline maailmamuutja, kellel on kõrgelt arenenud empaatiavõime ja inimeste lugemise oskus. Olen hea suhtleja ja sama hea kuulaja. Enda töötulemuste suhtes on mul kõrged eesmärgid. Olen ettemõtlev ja tulemustele suunatud, hoian pikka visiooni. Olen avalik esineja, tugev organisaator, positiivse ellusuhtumise kandja ja jagaja. Olen iseennast juhtiv, uuendustega kergelt kaasamineja ja ka teiste kaasaja. Pean ennast loovaks, raamidest välja mõtlevaks ja uuenduste välja pakkujaks."

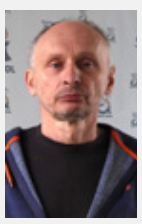

Robert Sild alustas Rakke koolis töö- ja tehnoloogiaõpetajana. Ta on lõpetanud Tallinna tehnikaülikooli masinaehituse tehnoloogia erialal. Omab töökogemust puidutöötlemisseadmete müügi ja hoolduse alal ning õpetajana on töötanud alates 2019. aastast. Enamiku oma eelneva töökarjääri jooksul on Robert tegelenud erinevate väljakutsetega, mis nõuavad enesetäiendamist ja ootamatute probleemide lahendamist, alates uue tehase loomisest kuni rahulolematu kliendi rahustamiseni.

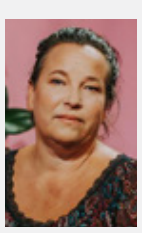

Anneli Võso on Kiltsi kooli inglise keele asendusõpetaja. Ta on Kiltsi kooli vilistlane, pikka aega töötas Tõstamaa gümnaasiumis, nüüd aga kodukandis tagasi.

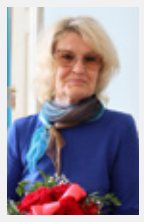

Merike Heinpalu on Kiltsi kooli klassiõpetaja ja kunstiõpetuse õpetaja. Ta on mitmekülgne ja erinevate annetega, lisaks EPA haridusele on tal õpetajate täiendinstituudist käsitööõpetaja eriala.

Margit Kilgi on Kiltsi kooli klassiõpetaja. Rõõmsameelne ja uutele väljakutsetele avatud inimene. Loomult loov ja hakkaja õpetaja.

Kristen Suokass on Kiltsi kooli eesti keele ja kirjanduse õpetaja. Tegeleb ansamblis Fiore õukonnatantsudega ja on Athena koolis kunstiõpetaja, luuletab ja maalib. Praegu on koolis üleval just tema näitus.

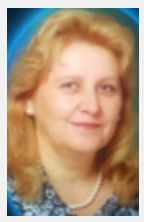

Larissa Käbin on Kiltsi kooli matemaatikaõpetaja. Ta on varem Kiltsi koolis töötanud 21 aastat. Ta on järjekindel, põhjalik ja nõudlik, alati valmis õpilasi järele aitama ja lünki likvideerima.

Alis Münter on Kiltsi kooli füüsikaõpetaja. Sündinud Vao külas ja elanud terve kooliaja Väike-Maarjas ning siin lõpetanud gümnaasiumi. Pärast seda asus õppima TLÜsse, mille lõpetas nii füüsika-, bioloogia-, kui ka riigikaitseõpetajana. Aastast 2012 töötab Kadrina keskkoolis füüsikaõpetajana. Sellest aastast ka Kiltsi koolis.

Kodus Liivakülas kasvatab koos abikaasaga kolme väikest põnni. Pere ja töö kõrvalt tegeleb rahvatantsuga, on kaitseliitlane ning vabatahtlik päästja.

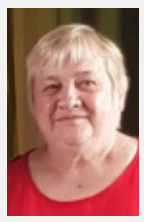

Elle Alber on Kiltsi kooli loodusainete õpetaja. Ta õpetab ka 1983. aastast Simuna koolis ja nõustus end jagama Simuna ja Kiltsi vahel. Ta on lõpetanud Tartu ülikooli 1980. aastal, õppides tollases bioloogia- ja geograafiateaduskonnas. Elle on abielus, kolme täiskasvanud lapse ema ja tal on seitse lapselast.

Erko Elmik on Kiltsi kooli tehnoloogiaõpetaja. Kolme poja isa, kellest kaks käivad Kiltsi koolis. Siiani olnud lapsevanema rollis. Eelnev kogemus õpetajana on seitsme-aastasest kaitseväe karjäärist ja natuke ka Rakvere ametikoolist.

Eve Õun on Kiltsi kooli huvijuht. Ta on väga aktiivne ja heatahtlik, saavutab kiiresti õpilastega kontakti ja on nõus õpilasesindusele elu sisse puhuma.

Jaanika Teder on Kiltsi kooli abiõpetaja. Ulatas abikäe HEV-õpilastega tegelemiseks. Malbe oleku taga on ta sihikindel ja eesmärgile pühendunud.

Väike-Maarja gümnaasiumil algas juubelihõnguline aasta

Väike-Maarja gümnaasium alustas juubelite aastat – järgmisel, 2023. aastal tähistab kool 150. aastapäeva ning oma abituuriumiaastat alustas Väike-Maarja gümnaasiumi 100. lend.

Abituriendid kandsid 1. septembril erinevaid Eesti rahvarõivaid. Foto: Ly Ipsberg

KOOLI KOKKUTULEK TOIMUB JÄRGMISEL KEVADEL

Kooli juubel ja vilistlaste kokkutulek on siin oma haridusteed käinud inimeste seas väga oodatud. Iga viie aasta tagant toob see kokku 500–700 Väike-Maarja keskkooli/gümnaasiumi lõpetanut. Ehk ootavad vilistlased, eriti need, keda elutee on viinud Eestist kaugemale, infot, mis ajaks 2023. aastal kodukanti tulek planeerida. Ees on ootamas muudatused. Kooli juubeli tähistamine ja kokkutulek toimuvad varasema oktoobrikuu asemel mõned kuud varem – maikuus, emadepäevale eelneval laupäeval, 13. mail 2023. aastal. Kokkutulek seotakse uue Väike-Maarja staadioniga.

Direktor Marje Eelmaa selgitas, et kooli aastapäeva tähistamise aeg on minevikus korduvalt muutunud. Konkreetseid kuupäevalisi daatumeid kihelkonnakooli loomise kohta Eduard Leppiku raamatu „275 aastat üldhariduskooli Väike-Maarjas“ alusel pole teada. Esmakordselt avati Väike-Maarjas kihelkonnakool 1723. aastal. Aastal 1873 avati vahepeal kahel korral suletud kihelkonnakool taas ning alates sellest ajast on Väike-Maarjas järjepidevalt haridust antud. Sellest tuleneb ka Väike-Maarja kooli 150. aastapäeva tähistamine 2023. aastal.

Eduard Leppik kirjutas oma raamatus: „Nimelt tegi Väike-Maarja kihelkonnakooli hoolekogu 18.04.1919 taotluse kooli juures keskkooli 5. klassi (8. õ-a) avamiseks. Seda daatumit tähistati paar aastat Väike-Maarja gümnaasiumi algusena, aga peagi kujunes valitsevaks seisukohaks lugeda gümnaasiumi asutamispäevaks ülalmärgitud taotluse jaatavat otsustamist (11.05.1919) haridusorganeis.“

Kooli 100 a juubelit tähistati näiteks aga 29.09.1973. Samuti E. Leppiku raamatu andmeil sai kool 1983. aastal endale uuesti lipu, mis oli valmistatud sõjaeelse lipu eeskujul ning kooli aastapäeva hakati samast aastast peale tähistama 11. oktoobril, sest sel kuupäeval 1976. aastal toimus kooli praeguse peahoone avaaktus.

Nüüd on juubelit korraldavad vilistlaskogu ja gümnaasium otsustanud tuua aastapäeva tähistamise kevadesse.

IGAÜHEL ON VÕIMALUS KOOLI KOKKUTULEKU KORRALDAMISES KAASA LÜÜA

Väike-Maarja gümnaasiumi vilistlaskogu esimees Kaili Kallastu kutsus vilistlasi üles kokkutuleku korraldamisse panustama: „Oodatud on ettepanekud, aga veel vahvam oleks see, kui ise käe külge panete. Vilistlaskogu on avatud kõigile vilistlastele.“

Igal lennul on vilistlaskogus esindaja. Vilistlaskogu julgustab vilistlasi pöörduma oma lennu esindaja poole, kellelt peaks saama kõige vahetumat infot, või ise vilistlaskoguga liituma. Juubeliaastal on vilistlaskogu kohtumisi tavapärasest tihedamalt, järgmine kokkusaamine toimub gümnaasiumi peamajas laupäeval, 8. oktoobril algusega kell 12.

100. LEND TAASELUSTAB AJALUGU

Väike-Maarja gümnaasiumi sajanda lennu klassijuhatajaks on Anneli Kütt, kes kinnitas, et selle ilusa järjekorranumbriga lennuna tunnevad nad end eriliselt ja uhkelt, tunnetades samas vastutust ja kõrgendatud tähelepanu.

Õpetaja Anneli jagas, et nad on klassiga nõu pidanud, kuidas õppeaastat endile ja kooliperele meeldejäävaks teha. Et alanud õppeaasta läbivaks teemaks on kultuuriline identiteet, oli sellest kantud ka 1. septembri aktus ja näiteks abituurium riietus erinevate Eesti piirkondade rahvariietesse. „Aktuse mõte oli rõhutada, et meie keel ja kultuur on mitmekesine ja värvikas,“ rääkis õpetaja Anneli, kelle sõnul kavatsevad nad kogu õppeaasta jooksul elustada saja aasta toredaid kombeid. Näiteks on neil plaanis minna talunikele appi kartuleid võtma, nagu see kunagi toimus. Samuti on kavas ajaloole tuginedes sügisene lehtede riisumine, õpetajate päev, klasside kaunistamine jõuludeks, koolidisko, jõuluball ja muud.

Gümnaasiumil on alanud eriline õppeaasta, mille kohta tasub jooksvalt infot jälgida.

Heili Tammus
Väike-Maarja gümnaasium

Osavõtjaid oli kokku 170 üheksast riigist Foto: Triine-Mirell Ämarik

GLOBE ekspeditsioonil juhendasid õpilasi NASAlased

2.–5. augustini toimus Käsmus rahvusvaheline GLOBE-i* õppeekspeditsioon. Osavõtjaid – õpilasi, õpetajaid ja NASA teadlasi – oli kokku 170 üheksast riigist. Rakke kooli esindasid õpetaja Reet Ööpik, õpilased Ketrin Poolma ja allakirjutanu ning vabatahtlik juhendaja Malle Mattisen.

Ekspeditsiooni avasid vabariigi president Alar Karis, USA saatkonna ajutine asjur Gabrielle Cowan, haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas ja GLOBE-i direktor Tony Murphy. Kui president saabus, sain aru, et olen osaline mingis olulises ettevõtmises.

Esimesel päeval toimusid lühikesed õppesessioonid, kus tutvustati mõõtevahendite kasutamist ja mõõtmiste tegemist. Kultuuriõhtul „Cultural Evening“ aga tutvustasid osalejad oma kooli ja maad, jagati suveniire, maitsta sai erinevate maade snäkke.

Teine päev algas parimate õpilasuurimuste tuvastamisega, pärastlõunal läks aga lahti tõsine uurimistöö looduses. Osalejad olid jagatud *ca* 10liikmelistesse meeskondadesse, mina kuulusin tiimi Pruunkaru. Meie ülesandeks oli uurida vett Käsmu lahes ehk siis teha hüdroloogilisi vaatlusi. Viietunnine ekspeditsioon mööda Käsmu rannikut osutus väga põnevaks, sain vee kohta uusi teadmisi.

Järgmisel päeval tuli kogutud andmed töödelda ja koostada ettekanne. Kuulasime ka NASA teadlaste ettekandeid nende uurimustest. Õhtul toimusid GLOBE-i mängud, kus pidime lahendama erinevaid ülesandeid. Õhtu lõppes tiimide poolt esitatud rollimängudega, mis oli minu jaoks kindlasti üks kõige põnevamaid asju.

Viimasel päeval esitles iga tiim oma uurimistulemusi. Kahootiga meenutati ja kontrolliti osalejate eelnevatel päevadel saadud teadmisi. Laager lõppes traditsiooniliselt tordi söömisega.

** GLOBE (Global Learning and Observations to Benefit the Environment) on ülemaailmne alg-, põhi- ja keskkooli õpilastele mõeldud uurimuslikku õpet ja praktilisi tegevusi pakkuv keskkonnasuunitlusega haridus- ja teadusprogramm, mille idee algatas 1994. aastal USA asepresident Al Gore. GLOBE igapäevaseks tegevuseks Eestis on keskkonnamõõtmiste- ja vaatluste tegemine ning andmete edastamine globe.gov andmebaasi. Neid andmeid kasutavad ka NASA teadlased. GLOBE-i toetavad USA kosmoseuuringute keskus (NASA), USA rahvuslik teadusfond (NSF) ning USA välisministeerium koostöös GLOBE riikide ülikoolide, koolisüsteemi ja valitsusväliste organisatsioonidega. (https://www.globe.ee/). Rakke kool osaleb programmis alates 1996. aastast.*

Anabel Mattisen
Rakke kooli 7. klassi õpilane

Õpilasmalevas põimus mõtestatud tegevus meelelahutusega

Kuum ja seikluslik suvi on taas seljataga ja ka neli nädalat intensiivset toimetamist malevlastega.

Õpilasmalev toimus taas kahes vahetuses ning kokku sai projektist osa 55 noort Väike-Maarja valla erinevatest piirkondadest. Peamised tööpaigad olid Rakkes, Simunas ja Väike-Maarjas, kuid abikäsi läks tarvis ka Triigis, Kiltsis, Ebaveres, Tammikus ja Äntu järvede ääres. Malevapäevad olid sisustatud neljatunnise tööaja, lõunasöögi ja ühistegevustega.

Õpilasmalev aitas tuua kokku valla erinevates piirkondades elavad noored ning sisustada nende suve mõtestatult, eesmärgipäraselt ja pakkuda mitteformaalset haridust koos meelelahutuslike väljasõitude ning ühistegevustega. Noored said palju viibida looduses, panna proovile oma füüsist ning tegutseda meeskonnana. Külastasime teaduskeskust Ahhaa, mängisime *airsoft*'i ja hobikeeglit, käisime matkamas koos Luureretked meeskonnaga, grillisime, ja lisaks käisime ka SUP-laudadega järvel. Toimusid huvitavad koolitused karjääri ja tööelu teemadel ning tutvustasime rahvusvahelisi Eramus+ võimalusi. Üks meeldejäävamaid väljasõite oli kindlasti Aidu karjääri, mis oli paljudele esmakordne võimalus külastada looduskaunist kohta koos ekstreemse autosõiduga.

Soov malevasse koht saada oli sel kevadel väga suur ning noored pidid lisaks kirjalikule motivatsiooniavaldusele osalema ka rühmavestlusel. Esimene tööle kandideerimise kogemus on nüüd igal noorel, kes malevasse soovis, kogemustepagasis olemas. Malevas osalenud noored aga saavad ka oma CV-d, mille koostamist ühiselt malevas õppisime, täiendada, et järgmisel aastal juba koos elulookirjeldusega oma sooviavaldus teele saata.

Malevarühmad tegutsesid peamiselt haljasaladel, parkides, mänguväljakutel ja kalmistutel. Rohiti ja puhastati peenraid, lõigati oksi ning tehti lihtsamaid värvimis- ja heakorratöid. Samuti käidi puid ladumas ning puhastati sepisaedasid. Vihmased päevad, mida oli erakordselt vähe, andsid võimaluse noortekeskustes aknaid pesta ja suurpuhastust teha.

Õpilasmalev arendas noorte üldpädevusi, toetab sotsialiseerumist, identiteedi kujunemist ning kodanikuks kasvamist. Mitmed noored said esmase lepingulise töökogemuse, mis kindlasti aitab ennetada sotsiaalmajanduslikku ebavõrdsust ning toetada noorte iseseisvust ja enesekindlust astuda esimesi samme tööturul. Malevas osalenud noored õppisid väärtustama suhteid eakaaslaste, kogukonna ja teiste täiskasvanutega. Oma kodukohas töötades mõistsid noored, et nende võimuses on kujundada oma elukeskkonda ja hoida siinset loodust ning rajatisi korras ja puhtana.

Suur tänu rühmajuhendajatele, asutustele ja kogukonnale, kes pakkusid noortele töökogemust, juhendasid neid ja panid õla alla.

Õpilasmaleva toimumist toetas Väike-Maarja vallavalitsus, haridus- ja teadusministeerium ning AS Põlluvara.

Sandra Laas
Väike-Maarja valla noortekeskus

Õpilasmalevlased väljasõidul Tartusse. Foto: Sandra Laas

Rahvusvahelised võimalused noortele ja vabatahtlik teenistus

Alates 2022. aasta kevadest on Väike-Maarja noortekeskus Eurodesk rahvusvahelise noorteinfo partner Lääne-Virumaal. Seetõttu on meie ülesandeks jagada noortele ja noorsootöötajatele infot rahvusvaheliste projekti-, õpi- ja arenguvõimaluste kohta Euroopas läbi programmide Erasmus+ Euroopa Noored ja Euroopa Solidaarsuskorpus ning lisaks veel mitmete teiste projektide.

Eurodeski põhimõtteks on erapooletu ja usaldusväärse info tasuta pakkumine ning olla kergesti kättesaadav igale huvilisele. Rahvusvaheline infotöö toimub üle-euroopalise Eurodesk võrgustiku raames. Eurodesk Eesti võrgustik katab tervet Eestit. Igas maakonnas tegutseb Eurodeski partner, kes edastab rahvusvahelist noorteinfot, nõustab noori ning noortega töötavaid spetsialiste rahusvahelistes küsimustes, korraldab sündmusi, et tõsta noorte teadlikkust rahvusvahelistest õpi- ja töövõimalustest.

Eurodesk võrgustik Eestis. Foto: Laura Kiviselg

RAHVUSVAHELISED TEGEVUSED VÄIKE-MAARJA NOORTEKESKUSES

Oleme viinud noortekeskuses läbi erinevaid tegevusi, mis aitavad kasvatada noorte teadlikkust rahvusvahelisest noorteinfost. Näiteks toimusid kevadel ja jätkuvad sügisel korra kuus toimuvad kultuuriõhtud, mis on suunatud konkreetse Euroopa riigi kultuuriga tutvumiseks. Samuti oleme viinud läbi infoseminare ja jaganud rahvusvahelist noorteinfot noortekeskuses igapäevaselt, malevanoortele maleva ajal ja Lääne-Virumaa noorsootöötajatele võrgustiku kohtumiste raames.

Rahvusvahelise noorteinfo üheks osaks on ka vabatahtlik teenistus, mille kaudu organisatsioonid saavad kaasata vabatahtlikke noori Euroopast või naabruspiirkonnas asuvatest riikidest. Viimasel ajal oleme hakanud rohkem rõhku panema sellele, et võõrustada välisvabatahtlikke erinevatest riikidest, et anda neile kogemus teises kultuuriruumis elamisest ja töötamisest, õppida tundma eesti kultuuri ja eesti keelt ning saada uusi tuttavaid ja sõpru Eestist. Lisaks parandab vabatahtlike kaasamine noorte võõrkeele- ja kultuuridevahelise suhtluse oskust, laiendab noorte silmaringi ja rikastab kogukonda.

Eelmisel sügisel töötas meie noortekeskuses kaks kuud vabatahtlik Lenini Prantsusmaalt, kelle ülesandeks oli igapäevategevustes abistamine, ürituste ja tegevuskava planeerimisele kaasa aitamine, igapäevaselt noortega suhtlemine ja tegevuste läbiviimine. Esimene kogemus vabatahtlikuga oli meil positiivne ja pakkus ka noortele palju huvi, mistõttu oleme otsustanud taaskord vabatahtlikku võõrustada ning juba sügisel liitub meie noortekeskusega, seekord lausa üheksas kuuks, vabatahtlik Gruusiast.

Kui soovid rohkem infot rahvusvaheliste võimaluste kohta, kutsuda meid esinema oma infosündmusele või teha koostööd, siis kirjuta laanevirumaa@eurodesk.eu või pöördu otse Väike-Maarja noortekeskuse noorsootöötajate poole.

Lisa Marie Abo
Väike-Maarja valla noortekeskus

Kuue naaberküla kangeim selgitati välja Triigis

Külade päeval tulid kokku Eipri, Avispea, Rastla, Raeküla ja Triigi külade võistkonnad. Foto: Heili Tammus

Laupäeval, 27. augustil toimus Triigi jalgpalliväljakul kuue Väike-Maarja valla naaberküla ühine külade päev. Kokku tulid Eipri, Avispea, Rastla, Raeküla ja Triigi külade võistkonnad. Sel korral jäi kahjuks tulemata Pandivere rahvas. Külade võistkonnad selgitasid mitmevõistluse käigus välja parima küla. Peaauhinnaks on rändkarikas, mille omanikeks eelnevatel aastatel said Rastla, Raeküla ja Triigi küla. Samuti korraldab parim küla järgmise võistluse.

Mõõtu võeti erinevatel mängulistel võistlusaladel: jalgpallis, kettagolfis, saapaviskamises, laskmises, seletati kehakeeles oma külale sõnu ja mälutreeninguks oli „Kuldvillak“.

Neljandat korda toimuva võistluse ja kangeima küla tiitli pälvis taaskord Triigi küla. Teisele kohale tuli Raeküla ja kolmandale Eipri.

Peale võistlejate oli üritusel ka palju pealtvaatajaid ja ergutajaid. Registreerimislehtedelt loeti kokku 90 osalejat.

Päeva lõpetuseks jagas õpetussõnu ja kokatarkusi räime praadimisel Eevi Rebane, kelle abiga valmisid praetud räimed ja marineeritud räimed. Kõik soovijad said kalatoite mekkida.

Korraliku kõhutäie eest hoolitses Raul Oja, kes keetis suure potitäie mulgiputru.

Suur tänu kõgile võistlejatele, pealtvaatajatele ja korraldusmeeskonnale! Kohtumiseni järgmistel võistlustel.

Aule Rebane

Vanaemad ja lapselapsed kogunesid kristlikus laagris

Kuis nii? Loodus ise on Su paika pannud – on laps, on ka lapselaps. Saad maailma raskeima ja armsaima ameti – lapsehoidmise. Just, hoidmise. Hoiad oma last talle abi andes ja lapselast, andes talle tunde, et armastus aegade algusest aegade lõpuni.

Soome vanaema Raija on omale võtnud vabatahtliku kohustuse kutsuda kokku Simuna vanaemad, nendega talve jooksul kohvitada ja sõbraliku vestluse käigus kristlikult harida ning suvel korraldada vanaemade ja lastelaste kristlik laager. Juba üle kümne aasta. Laager on tore – mängu, meisterdamist, grillimist jne – lastelastega koos ja vahepeal vanaemad omavahel.

Tänavu olid meie teemad tõsised, kuid ka hingekosutavad. Covidi tõttu jäid laagrid kaks aastat ära. 2019. aastal käisime Soomes. Tänavu tuli lihtsamalt läbi ajada ja laager toimus Käru seltsimajas. Simuna inimestele oli vaheldus seegi. Laagri korraldamine on suur vabatahtlik töö ja siinkohal siirad tänusõnad Raija Hirvensalole, Ami Skogbergile, Virve Tootsile, Riina Visnapuule, Riina Rajastele ja muidugi kõigile osavõtnud vanaemadele ning Simuna kirikuõpetajale. Et laulud saaks lauldud, selle eest hoolitses Eve Põldmaa.

Laagrile pani vahva punkti Simuna vabatahtlik tuletõrje. Sireeni saatel toodi paras ports jäätist, mis maitses hea ja oli vägev üllatus. Pritsumehedki tulid täitsa vabatahtlikult. Uute kohtumisteni, armsad vanaemad ja lapselapsed. Kõik on oodatud.

NB! Teadaolevalt on see ainus taoline ettevõtmine Eestis. On olemas isade ja poegade laagrid.

Sirje Aavik

Vanaemad ja lapselapsed pidasid Kärus laagrit. Foto: erakogu

Vao tornlinnuse uus püsinäitus tutvustab vana ja uut ajalugu

5. augustil oli Vao tornlinnuses sagimist natukene rohkem kui muidu – üle pika aja avati Vaos jälle näitus. Inimesi saabus avamisele nii lähedalt kui ka kaugemalt. Tore oli, et kohal viibis mitmeid vaokaid. Pealinnast saabus Vaosse filmi „Apteeker Melchior“ triloogia tootmisjuht Olga Hartšuk, kes avas huvilistele filmimaagia telgitaguseid ning tutvustas Vaos filmitud stseenide tagamaid.

Väike-Maarja muuseumi juhataja Edgar Tammus ja „Apteeker Melchior“ triloogia tootmisjuht Olga Hartšuk kingitusega muuseumile – filmitegijate poolt signeeritud posteriga. Foto: Heili Tammus

Sellest, et linnuse seintel sai vaadata püsinäitust, oli möödas juba hulk aega. 1998. aastal Väike-Maarja muuseumi ja Janis Tobrelutsu kaastööna avatud Vao tornlinnuse püsinäitus hävis kõrvalhoones toimunud tulekahjus.

Uue püsinäituse koostamise mõte mõlkus Väike-Maarja muuseumi juhatajal juba pikemat aega meeles. Tõuke näituse koostamiseks andsid 2020. ja 2021. aastal Vaos toimunud menuka kodumaise filmi „Apteeker Melchior“ võtted, mis võimaldasid näidata, et suurtest magistralidest ja tõmbekeskustest eemal asuv tornlinnus on igati aktuaalne ja põnev avastamist vääriv reisisihtpunkt.

Avatud püsinäitus asetseb tornlinnuse esimesel korrusel. Stendidelt saab aimu Vao tornlinnuse ajaloost ning sealse mõisa ja valitsejate lugudest. Vastavatud näitus toetub Janis Tobrelutsu ja Eino Tombergi kogutud materjalidele. Fotod on pärit valdavalt Väike-Maarja muuseumi kogust. „Apteeker Melchiori“ omad on pildistanud võtete käigus Gerli Tooming.

Tornlinnust saab külastada piletiga, teatades ette Väike-Maarja muuseumile tel 326 1625 või muuseum@v-maarja.ee.

Kohtumiseni Vao tornlinnuses!

Edgar Tammus
Väike-Maarja muuseumi juhataja

Kiltsis avati kunstinäitus

13. augustil kell 12.00 kogunes Kiltsis vana raudteejaama hoone juurde täiesti arvestatav hulk inimesi – ligi 30. Põhjuseks oli Kiltsi-Ebavere piirkonna hobikunstnike maalinäituse avamine.

MTÜ Meie Kiltsi ja MTÜ Vao küla hüvanguks viisid läbi koostööprojekti, kus Kiltsi-Ebavere piirkonnas elavad hobikunstnikud said pakkuda oma ilusaid maale välinäituse tarbeks. 1. juunist kuni 1. juulini oli võimalus töid esitada. Tähtaja saabudes olid oma tööd saatnud kuus kunstnikku, nendest viis julget naist ja mees. Ilma nende vaprate inimesteta ei oleks seda näitust eksponeerida saanud.

Piirkonna kunstnikud olid väga üllatunud oma maale nähes, sest tundus nagu olekski ikka päriselt maalitud, aga tegelikult olid seinal olevad tööd prinditud ilmastikukindlale materjalile.

Avasõnad öeldud Siret Stoltseni ning Mall Võhandu poolt, said sõna hobikunstnikud: Eha Võso, Sigrit Stoltsen, Annika Deedin, Vasili Kašuba, Agnes Ennus ja Marja Võrno.

Hobikunstnikke intervjueeris tõeliselt meisterlikult Liis Lusmägi. Põnev oli kuulata, kuidas keegi neist maalimise juurde oli jõudnud, keda ja mida nad veel maalinud on, kes on kursustel käinud, kes valikainena õppinud ja kes täiesti iseõppija ning läbi milliste raskuste tulemuseni jõuti. Näiteks Eha maalitud rebased olid ikka mitu korda kasukat vahetanud ennem kui õigeni jõudsid...

Näitust saab näha oktoobri alguseni.

Mis maalidest edasi saab? Juba on pakutud välja oksjoni varianti, aga vaatame, kuidas tööd oktoobris välja näevad.

Väike-Maarja vallavalitsus toetas näituse valmimist 150 euroga.

MTÜ Meie Kiltsi tänab koostöö eest MTÜ-d Vao küla hüvanguks, Väike-Maarja vallavalitsust, Väike-Maarja seltsimaja ja Minu Print OÜ-d.

Siret Stoltsen
MTÜ Meie Kiltsi liige

Hobikunstnikke intervjueeris Liis Lusmägi (paremal). Foto: erakogu

Muuseumis tuleb taimede kuivseade koolitus

1. oktoobril kell 11–14 toimub Väike-Maarja muuseumis sügispärja töötuba kuivatatud taimedest. Meisterflorist Tuuli Luiga juhendab ja annab teadmisi, mida ja kuidas kuivatada.

Koolitus on osalejatele tasuta, projekti rahastatakse kohaliku omaalgatuse programmist ja toetab Väike-Maarja vallavalitsus.

Vajalik on eelregistreerumine 27. septembriks vm.muuseumis6brad@gmail.com või tel 5340 5718 (Heili Tammus).

Foto: Tuuli Luiga

Seto lauluema kuju. See on mälestusmärk kõikidele Setomaa lauluemadele. Foto: Kalev Viiksaar

Mooste mõis. Foto: Sven Sacek

Metsavendade mälestuspaik. Foto: Kalev Viiksaar

Peko kuju Värska talumuuseumis. Foto: erakogu

Simuna eakate ja teekaaslaste Setomaa külastamisest

Enne käi ära Nuustakul, kui lähed Pariisi. Seda põhimõtet oleme järginud mitu aastat järjest, et tutvuda Eestimaa kaunite paikadega, mis on ka kultuurilooliselt erilised.

Eelmisel aastal Võru linna giid Ulvi Mustmaa pakkus Setomaaga tutvumist ja ennast reisijuhiks. Kevadel otsustasimegi nii toimida ja startisime 28. juulil.

TEELE JÄID TARTU, AHJA, MOOSTE, RÄPINA, MIKITAMÄE

Tartu lähedal võtsime peale reisijuhi Ulvi Mustmaa, kes tutvustas lühidalt Tartu tähtsust 1869. a üldlaulupeo paigana. Kui möödusime laulupeo mälestuskivist, siis meenutas papa Jannseni ja tütar Lydia vestlust, kus isa jäi nõusse tütre sooviga ükskord ka eesti rahvale kirjutada.

Miks kutsuti vene ajal üht linnaosa Hiinalinnaks? Ilmselt tiheasustuse (nn datšade) tõttu. Seal nimelt elasid vene sõjaväelased oma perdega.

Ahjast läbi sõites meenutas Ulvi kirjanik Friedebert Tuglast. Tema romaani „Väike Illimar“ ja noore Illimari noorusaega peaks kooli kirjandustundidest eriti vanem põlvkond mäletama. Tartus ja Põlvas on Fr Tuglase tänavad, Nõmmel ja Ahjal aga Illimari tänavad. Fr Tuglase elulugu saab lugeda internetist.

Järgmine kaunis paik, mille läbisime peatuseta, kuid Ulvi mainis, et sealkandis tegutses äge (heas mõttes) vallavanem, kelle eestvedamisel alustati 2000ndate aastate alguses mõisahoonete taastamist. 19. sajandil ja varem Eestis tuntud von Nolckenite käes oli 15 mõisavaldust ning mõisa ajaloost saab jällegi internetist lugeda, kui sisestada otsingusse Mooste mõis.

Härrastemajas on nüüd ettevõtlike koolide hulka kuuluv mõisakool ja endises karjalaudas tegutseb Folgikoda, kus Krista Sildoja juhtimisel õpitakse pillimängu nagu vanasti.

Läbisõidul Räpinast meenutasime mõne aasta tagust külaskäiku Aianduskooli, sealsete meessoost lõpetajate kurba saatust Afganistanis ning jõudsimegi Setomaa alguspunkti Võõpsu. Seal uudistasime tsässonat ehk õigeusu külakabelit.

Mikitamäel on mandri-eesti vanim puithoone. See ehitati 1694. a ja renoveeriti 2009. Algselt kalmistul paiknenud hoone viidi uude kohta, kuid selle töö tegijad surid enneaegselt. Nähtavasti ei olnud selline toimetamine Jumalale meelepärane.

Eesti kõige vanem puitehitis on siiski Ruhnu saare vana kirik, mis ehitati 1643-44 aastatel ja kõrvale ehitati uus kirik 1912 a. Mõlemad kirikud on aktiivses kasutuses, kus lisaks kiriklikele teenistustele korraldatakse ka kontserte, loenguid, näitusi jm.

Enne Värskasse jõudmist rääkis Ulvi setode kommetest. Pidupäevadel veeretatakse liivamäataste vahel keedetud mune.

Möödusime veel Treski küünist, kus esineb Jalmar Vabarna koos kaasaga.

NIKOLAI REEGI MUUSEUM

Lõpuks jõudsime Värskasse, kus kõigepealt külastasime kindralleitnant Nikolai Reegi muuseumi. Sünnilt venelane Nikolai Bazõlov sai uue perekonnanime Reek pärast isa surma, kui ta adopteeris eestlane Aleksei Reek. N. Reek oli sündinud 1890. a ja 1890 lõpetas ta Tšugujevi sõjakooli ning 1916 a Kiievi lendurvaatetlejate kooli. Hiljem õppis Prantsusmaal ja isegi Tartu ülikooli arstiteaduskonnas. Vene 1917. a revolutsiooni ajal oli Muhu saarel merekindluse staabiülem. Eesti Vabariigi väljakuulutamise järel oli Viru maakonna ja Narva Kaitseliidu ülem (1918 nov – 10 päeva). Edasi määrati staabiülemaks Viru rindel ja samas ametis Landesveeri sõjas 1919 a suvel ning uuesti Viru rinde staabiülemaks Vabadussõja lõpuni. Pärast seda said 2. diviisi väeosad suvised õppelaagrid ja kindral Reek lasi rajada Värskasse Põhjalaagri. Enne Setomaa külastamist sain lugeda K.A. Hindrey brošüüri „Kindral Ernst Põdder – Landesväärі võitja“ (tollane tekst). Seal lausub E. Põder N. Reegi kohta: „Kui see teeb, siis on see ka tehtud!“

Kindral N. Reegi I Eesti Vabariigi ajal ehitatud suvemajast polnud palju järel ning hoone polnud ka muinsuskaitse all. Siiski otsustati see taastada veidi suuremana, sest vald plaanis majja ka külastuskeskust. Viimatinimetatud ruumis saime ülevaate Värskast kui puhkekeskusest, aga ka sõjaväe väljaõppe kohast. Vaatasime videost sõjaväe õppusi. Esimese Eesti Vabariigi ajal oli ratsavägi üks oluline väeliik. Videost nägime õppusi ja hobuste pesemist Värska järves. Maja-muuseumi perenaine Hellika Kõrnas rääkis oma lühiülevaates ehitustöödest, ruumide sisustamisest ja kindral N. Reegi eluloost. Nagu enamus Eesti kindraleid ja vanemohvitsere arreteeriti ta peale 1940. a riigipööret ja viidi Venemaale, kus hukati. N. Reek 8. mail 1942 Solikamskis. Sama saatus tabas sõja ajal paljusid Eesti ohvitsere ja kindraleid. Vene bolševike verejanu, mis on pärit sajandite tagusest ajast ja mida tänapäeval tehakse Ukrainas, pole kuhugi kadunud. Sadism, mõnitamine, ajupesu – kõik jätkub tänapäevalgi. N. Reegi abikaasa küüditati koos tütar Tiiuga 1941 a juunis ja nad surid Tomski oblastis. Esimene tütar Larissa suri juba 1921 a.

Külastuskeskuses saime ülevaate Värskast kui olulisest sõjaväe väljaõppekeskusest ja kuurordist. Samuti tutvustab külastuskeskus kohalikke loodusvarasid. N. Reegi maja välisalal on piknikuplats, võimalus laenutada paate, vesi- ja jalgrattaid, uiske.

Nõukogude ajal olid Värskas ka õpetajate suvekursused. 1960 a suvel olin õpetajate kursusel, kus üks meeldejäävam oli Hillar Palametsa loeng Eesti ajaloost. Küllap vanematel inimestel on meeles tema huvitavad raadioloengud. Tol korral kõneles mees üle kolme tunni ja üks meelde jäänud lause oli: „Eesti ajalugu on olnud väga verine.“ Kahjuks lahkus Palamets tänavu kevadel manala teele.

VÄRSKA TALUMUUSEUM

Seal tutvusime seto pereeluoluga sada aastat tagasi. Seda rikast peret nimetatakse kindlustalu omanikuks. Nagu paljudes rikastes Eestimaa taludes, on ka siin suitsusaun, elumaja, rõiva-, söögi- ja viljaait, loomalaut, heinaküün, meeste töötuba, rehi, sepikoda ja potivabrik. Suvel toimuvad näitused ja on avatud Setomaa suurim käsitööpood. Tähistatakse rahvakalendri tähtpäevi. Muuseumi giid Leena Kukumägi andis põhjaliku ülevaate ning raamatus „Saatsest Vasknarvani“ on Seto talumuuseumi tunnustatud 2004. a Lõuna-Eesti parimaks turismiobjektiks.

Talumuuseumis oli pea kahe m pikkune setode n-ö puujumal – Peko, taludes tehti aga sülelapse suurune Peko ja peideti tavaliselt vilja sisse ning loodeti head viljasaaki ja perele lapsi. Need kujud tegi skulptor Renaldo Veeber. Väga sõnakas setode lauluema Anna Vabarna laulis rahvaluule kogujatele enne ja pärast sõda. A. Vabarna poeg aitas luulet koguda ja kirja panna ning nii valmiski setode eepos Pekost. Sarnaselt nagu FR. R Kreutzwald kogus ja pani kokku eepose „Kalevipoeg“.

Sõitsime õigeusu kiriku juurde, kus enamus tegi läbi jalgsimatka promenaadil, osa sõitis sadamasse.

VÄRSKA VESI JA SANATOORIUM

Värska vett oleme kõik vast joonud. Lühidalt – 1967 a kevadel alustati geoloog Vladimir Tassa eestvedamisel Värska lahe lõunasopis Õrsava järve kaldal puurimistöödega. 470 m sügavusel avastati veehorisont kristallpuhta veega, mis oli tekkinud juba 500 miljonit aastat tagasi. Lõplikult aga kujunes mineraalvesi välja u 10 000 aastat tagasi, kus lisandus jääaja liustike sulanud vesi. Mõne aasta pärast rajati tehas, kus hakati villima mineraalvett Värska vesi.

Värska kuurortravikeskuses AS Värska sanatoorium asub Väike-Rõsna külas. Internetist võib leida ka mudaravi kohta. Samuti saab lugeda, kui trükkida internetti www.visitsetomaa.ee.

OBINITSA

Sõitsime läbi Saatse saapa. Läbi Matsuri ja Obinitsas ronisime bussist välja, et kohtuda Seo ateljee-galeriis Ülle Kauksiga. Evar Riitsaar ei olnud kohal ja Ülle Kauksi rääkis luuletuste kirjutamisest ning laulis ka ühe laulu väikese löökpilli saatel.

Obinitsa sümbol on Seto lauluema kuju, kust avaneb kaunis vaade Obinitsa järvele. Tegime koos Ulviga ühispildi.

Meremäel ronisime vaatetorni – umbes sada astet ja sammu.

Kohalikud inimesed teevad nalja, et kui Värska on nagu Setomaa Tallinn, siis Obinitsa on Tartu – kultuurikants. Aastal 2015 oli Obinitsa küla kõikide soome-ugri rahvaste kultuuripealinn.

VASTSELIINA

Järgmine suurem keskus oli Vastseliina. Külastuskeskuse tutvumise järel läks enamus linnusesse. Ulvi tutvustas linnuse ja palverännu tekkelugu. Algus ulatub juba 1353. a, kus paavst Innokentius õnnistas seda paika. Läheduses on metsavendade kalmistu (ümbermatmispaik). Paljud langesid isegi 1953 märtsis pärast diktaator Stalini surma.

Edasi sõitsime väga kurvilist ja tõusude-langustega teel Võrru, kus tänasime Ulvi Mustmaad väga tubli päeva juhtimise eest.

Võrust Tartu kaudu koju tuli sõita vihmasajus, aga Simunas see lakkas. Sõidu lõpu eel saime Kiikri firma juhi Reinu abil rahadega sotid sirgeks ja Simunas tänasime ka bussijuht Toomast. Tänud ka Auli Kadastikule, Simuna rahvamaja juhatajale. Aitäh kogu reisiseltskonnale, eriti Kalev Viiksaarele ja Arvi Tiismaale ning Väike-Maarja Pasunakoori dirigent Vallo Taarile abi eest!

Jüri Kalvet
pensionär, Simuna eakate klubi Eluõõm juhatuse esimees

Janno on kallist kaasat õlal kandnud 23 aastat

Kui tavaliselt kannavad mehed naisi kätel, siis Janno viskab vähemalt korra aastas oma kalli kaasa Anu üle õla ja põrutab Soome. Eesti üks kõvemaid naisekandmise tandemeid on tuule tiibadesse saanud Väike-Maarjast ning pole tänaseks ühtki suurvõistlust vahele jätnud.

Fotod: erakogu

Nii võttis täisjõus mees ka tänavu juuli alguses naise kaenlasse ja pisitis Väike-Maarja sõprusvalla Sonkajärvi poole punuma.

Oma märgi panid nad maha aastal 1998, kui Väike-Maarjas toimus esmakordselt naisekandmise maailmameistrivõistlus. „Kuusteist aastat toimus Väike-Maarjas ja seitse aastat oleme nüüd Soomes olnud – 23 korda ehk aastat on kokku tulnud," kinnitas Anu Sild.

SÕIT ÜLE LAHE VÕETAKSE ETTE IGAL AASTAL

Soomes Sonkajärvil sündinud spordiala on põhjanaabrite seas seniajani väga populaarne ning ala sünnilinnas peetakse igal aastal ka maailmameistrivõistlusi. Patendi naiste võistukandmiseks on korraldajad andnud seni 15 riigile. Neist esimene oli muide Eesti. Mõõduvõttu on korraldanud ka Hiina ja mõistagi käisid seal klassi näitamas ka Janno ja Anu Sild

„Sellest aastast jäi kõige eredamalt meelde kohtumine vanade semudega, kellega sai ka Hiinas käidud," meenutas Janno viimasest võistlusest oma ülevamaid hetki.

„Tegelikult ega aja jooksul midagi väga muutunud ei olegi, see on väga kindlalt reguleeritud võistlus," rääkis Anu.

Tegemist ei ole niisama naaberküladevahelise mõõduvõtuga, vaid meistrid sõidavad kohale eri riikidest. „Nii üldistatult oli tänavu esindatud 35–37 paari kümnest erinevast riigist," meenutas Janno. „Ameerikast, Jaapanist, Austraaliast on olnud osalejaid – päris eksootilistest maadest lausa," loetles naisekandja. „Ka Saksamaa on ikka alati esindatud olnud ja Leedu väga kõva paar võttis taaskord osa."

MILLISED VÄLJAKUTSED RAJAL OOTASID?

„Pikkused on paigas ja rajal ei ole suurt muutunud midagi," rääkis Janno spordiala sisust. Nii start kui finiš ja ka muud elemendid on aastast aastasse samad. Võistlusel kannab mees naise etteantud rajal läbi erinevatest takistustest, mille hulka kuuluvad ka veetakistused ja muud elemendid.

„Start ja finiš on ikka sama koha peal. Pikkus ja reeglid on paigas," rääkis Janno. Tegelikult ei ole võistluse osas muutunud mitte midagi. Tribüünid on alati rahvast täis. „Seal (Soomes - toim.) on see sündmus oluliselt suurem, sellepärast et juba ainuüksi press on üleilmselt kohal," märkis Anu.

Võistluse tingimused näevad ette, et naine peab olema vähemalt 17 aastat vana ja kaaluma 49 kilo. Kui temake on kergem, laotakse talle vajalikus koguses raskusi külge.

„Ega ma ei ütleks, et see nüüd midagi ilmvõimatut on ja eks Anugi on saanud siin lisaraskust külge panna," tunnistas mees, kes igapäevaselt jooksmas ei käi ja armastab rohkem niisama kulgeda.

STARDIS HAKKAB ADRENALIIN SOONTES VOOLAMA

Kui algusaastatel hakkas Janno naisekandmise MMi lähenedes jooksmas käima, et mõõduvõtuks võhma kasvatada, siis täna enam pole tulemus võistlusel määravaks. „Tegelikult peaks ütlema, et me oleme algusaastatel seda oluliselt tõsisemalt võtnud," tunnistas Anu. „Praegu me võtame seda kui *fun*. See on tore! Meil on nii palju sõprussuhteid seal juba teiste paaridega."

Üks nüanss on Janno arvates selle võistluse juures veel. „Kui start antakse, siis käib peas nagu plõks läbi ja tekib adrenaliinipauk. Siis saa jooksed ja ikka annad 100 %," tunnistas varasemalt rohkem sporti teinud, aga täna niisama elu nautiv mees.

Suuri traumasid pole võistluspaaril ette tulnud. Eeliseks on see, et Janno kannab võistlustel Anut turjal risti asendis, aga enamus paare kasutab nn *Estonian-style*'i, kus naine ripub pea alaspidi mehe seljas. Ühel aastal tuli Anule finišis ortoos jalale panna, sest enne lõppu toimus õnnetu kukkumine. Ka tänavu tuli valuga võidelda. „Suutsin mõlema suure varba luud kuidagi ära nihestada. Viimane jooks oli läbi pisarate," jagas Janno oma viimatist kogemust.

Uurin kuuldu põhjal Anult, et kuidas küll julgust jagub ja mis tunne teda valdab neil hetkedel, kui end võistlustel mehe hoolde usaldab. „Tegelikult ei ole üldse lihtne," tunnistas ta. „Ma püüan hästi tugevalt olla Janno küljes kinni, et ma kuskilt ei hakkaks vajuma. Loksuda ei tohi," jagas Anu tarkust. Kuigi rappumine Janno seljas on takistusrajal kohati valulik, siis püüab ta vähem hingata. „Kui mina finišisse jõuan, siis ma ähin ja puhin samamoodi nagu oleksin ise rajal olnud," naeris Anu, kes tavaliselt läbib uhkelt trassi n-ö mehise ratsu seljas. „See ei ole lihtsalt seljas olemine, see on ikkagi pingutus."

KANDA VÕIB OMA NAIST, NAABRINAIST VÕI MÕNDA MUUD NAIST

Reegleid naisekandmisvõistlustel tegelikult kuigi palju polegi. Põhiline on see, et paaril (ei, nad ei pea abielus ega muidu intiimses suhtes olema) tuleb läbida 253,5 meetri pikkune takistusrada. Kes on kiirem, see võidab. Naist muidugi vahepeal maha pillata ei tohi.

Kanda võib oma naist, naabrinaist või mõnda muud naist. Oluline on naise kaal. Nii on mõnigi esipaaridest naist aja jooksul vahetanud. Anu ja Janno on aga raudvara. „Ega kui meie alustasime, ega me ei olnud ka siis ju veel abielus. Meil polnud lapsigi," naeris Janno. „Muud pole midagi imelikku, aga üks laps lõpetas kevadel ülikooli," lisas Janno ja naerame juba kõik üheskoos, kuidas aeg on lennanud.

Tegelikult on Väike-Maarjal väga suur roll, et Anu ja Janno Sild Soomes naisekandmise MMil käivad. „Meile ikka helistati ja küsiti, kas osaleme Väike-Maarjas võistlustel ja see andis tegelikult jõudu juurde, et me oleme oodatud ja saame ka anda oma osa," kiitsid mulgid Väike-Maarjas toimunud võistlust. Nad mõistavad kui suur on võistluse korralduse jõud ja kui palju inimesi tuleb kaasata, et sündmus õnnestuks. „Jooksja rütmis ja joostakse nõnda palju kui saab.

Aga stardipaugu kõlades käivitub mingi teistsugune mootor. „Ma ei lähe sinna ikka niisama kulgema. Ma annan endast kõik selle nimel," tunnistas Janno, kes spordiga aktiivselt ei tegele.

Soomlastel on võistlus hästi üles ehitatud. Müüt, mis üritusega kaasas käib, seda propageeritakse. Kaasatud on palju vabatahtlikke, toimub laat, ööjooks ja karaoke. „Sinna on põimitud ägedalt mitmeid asju juurde, et see oleks atraktiivne mitmetele huvigruppidele," rääkis Janno.

„Näha on, et see naisekandmine on kohalikule kogukonnale Soomes nii oluline. Seda kajastatakse ning see on pärimusest tulnud võistlus ning oluline nende jaoks," märkis Janno.

NAISEKANDMINE VÄIKE-MAARJAS – AGA LOOMULIKULT

„Väike-Maarjas võiks naisekandmine ikka olla küll," rääkisid Anu ja Janno, sest Soomes aina päritakse, millal Väike-Maarjas küll uuesti võistlused toimuvad.

„Tegelikult seostatakse naisekandmist Eestis ikka Väike-Maarjaga," teadis Anu rääkida. Ta oli veendunud, et selle võistluse peaks taas üles ehitama. „Tegelikult oleks väga tore, kui see toimuks ka Väike-Maarjas uuesti," kinnitas ka Janno.

Väike-Maarjat kannavad nad tänini ka võistlussärgi peal. „Meil on sellised mustad t-särgid, kus on naisekandmise CV ja Väike-Maarja on seal kohe esikohal," jutustas Anu. „Igal aastal lisame sinna rea juurde."

ANEMOONID EESTIS JA LUPIINID SONKAJÄRVIL

Kuigi sõpru on Jannol ka Väike-Maarjas, on mulkide juured ikka sügaval Viljandimaal. Esimese naisekandmise võistluse võtsid Anu ja Janno ette oma suhte alguses. „Olime siis noored ja pöörased. Lükkasime oma punase volkswagen põrnika käima ja liikusime sellega," meenutasid mulgid oma esimest osalemist Väike-Maarja võistlusel. Janno toonane ülemus olevat mõõduvõtust kuulnud ja utsitas meest vaimu ja väega kanti osalema tulema. Nõnda saigi end kirja pandud. „Mina võin küll öelda, et kui esimesed aastad Väike-Maarja poole hakkaksime sõitma, siis mingi ärevus tuli sisse – selline esinemisärevus," meenutas Janno.

Anu aga meenutab huvitavat seika. „See on selline emotsionaalne kokkupuude," märkis ta. „Ma mäletan, et alati kui me Viljandist Väike-Maarjasse sõitsime, siis kuskil Järvamaalt juba läbi sõites Äntu järvede ääres kasvasid mõlemal pool tee ääres anemoonid, mida Mulgimaal üldse ei olnud. Me oleks nagu teise riiki või teise maailma sattunud," rääkis Anu. Tavaliselt võtsid nad reisi naisekandmise võistlusele ette ikka juunis, vahel oli siis vesi külm, aga anemoonid alati õitsesid.

„Hiljem, kui me sõidame nüüd Sonkajärvile, mis on Helsingist oma viissada kilomeetrit ülespoole. Kui kiirteed hakkavad lõppema ja hakkame Sonkajärvile järjest lähemale jõudma, siis õitsevad kahel pool teed lupiinid."

Anu võtab naisekandmise võistluse väga tabavalt kokku. „Enamus hobisid on suunatud ühele inimesele, aga see on ala, mida saab paarina koos teha."

Kristel Kitsing
toimetaja

Naisekandmise võistlusi korraldatakse alates 1992 Sonkajärvi vallas Soomes ning alates 1996 peetakse seal maailmameistrivõistlusi naisekandmises. Esimesed võistlused Eestis korraldati Sonkajärvi sõprusvallas Väike-Maarja vallas 1998.

Arvatakse, et võistlus põhineb iidsel kombel pruutide röövimisel. Ja legend ütleb ka, et kuulus röövel Rosvo-Ronkainen elas selles piirkonnas enam kui sada aastat tagasi. Ta võttis oma bandesse vastu ainult tugevaid ja usaldusväärseid tüüpe, nii et ta pani kõik uued tulijad proovile. Üheks proovikiviks oli tüdruku külast välja kiskumine ja põgenemine, seljas kandmine.

Naiste kaasaskandmine peegeldab meistrivõistluste korraldajate sõnul ellusuhtumist. Neid kandvad naised ja mehed ei karda raskusi ja ületavad naljalt takistusi. Nad kõnnivad järjekindlalt edasi, hoides üksteisest kinni ja nende silmist kumab rõõmsameelne valgus.

UUS HOOAEG

Väike-Maarja spordihoone

Ringi nimi/ tegevus	Aeg	Juhendaja	Kontakt
Maadlus	Noorem rühm E, K, R 17.30–19.00	Lembit Kalter	5344 6074 Lembit.Kalter@graanulinvest.com
	Vanem rühm E, K, N, R 19.00–20.30	Lembit Kalter	5344 6074 Lembit.Kalter@graanulinvest.com
Korvpall	1. klass E, K, N 12.00–13.00	Vaido Rego	529 4106 vaido.rego@v-maarja.ee
	2.–4. klass E, T, K, N, 13.00–14.30 R 12.00–13.30	Vaido Rego	529 4106 vaido.rego@v-maarja.ee
	5.–9. klass E, T, K, N, 14.45–16.15 R 13.45–15.15	Vaido Rego	529 4106 vaido.rego@v-maarja.ee
Suusatamine Ebavere	Algajad E, N 18.00	Maris Kaarjärv	528 1769 maris.kaarjarv@mail.ee FB: Ebavere Suusaklubi
	Edasijõudnud E 16.00 Ebaveres T 17.00 Ebaveres N 16.00 Ebaveres R 17.00 Ebaveres		528 1769 maris.kaarjarv@mail.ee FB: Ebavere Suusaklubi
Karate	E 14.00-15.00 T 15.00-16.30 N 15.00-16.30	Sten Aru	526 0611 sten@shukokai.ee www.impact.ee
Laskmine	E, N alates 5. klassist 14.00–18.00 Lasketiir	Jaanus Raidlo	527 3846 jaanusrai@gmail.com
Rühmatreeningud			
Tabata	T 18.30	Ivi Lõomets	528 6641 nex280@hotmail.com
Vinyasa jooga	N 18.30	Ivi Lõomets	528 6641 nex280@hotmail.com
Full body training	K 19.00	Sander Klaan	5656 0293 klaan92@gmail.com
Ja loomulikult võid tulla ka üksi või sõpradega ja harrastada omale meeldivat spordiala spordihoone võimaluste piires. Spordihoone kuupiletit on võimalik soetada ka läbi Stebby keskkonna.			
Solaarium	E–R 12.00–21.00 Väike-Maarja spordihoone		514 6776

Triigi spordihoone

Ringi nimi	Aeg	Kontakt
Võrkpall	E, K kell 19.00	5666 0404, aule.rebane@gmail.com

Rakke kultuurikeskus

Ringi nimi/ tegevus	Aeg	Juhendaja	Kontakt
Rahvatantsurühm Agatantsulust Rakke kultuurikeskuses (alustame septembris)	E 18.30–20.30	Riina Gull	329 1879, 513 1419, kultuurikeskus@rakke.ee
Rakke naisrühm Rakke kultuurikeskuses (alustame 6. okt)	N 18.30–20.30	Liia Alling	329 1879, 5559 3309, kultuurikeskus@rakke.ee
Rakke naisansambel Rakke kultuurikeskuses (alustame 4. okt)	T 18.00–20.00	Rene Põllumaa	329 1879, 5569 2792, kultuurikeskus@rakke.ee
Eakate tantsuring Kadakane Rakke kultuurikeskuses (alustame 20. sept)	T 16.00–17.30	Helen Potman	329 1879, 525 6938, kultuurikeskus@rakke.ee
Eakate lauluring Rakke raamatukogus (alustame 28. sept)	K 12.00	Rene Põllumaa	329 1879, 5569 2792, kultuurikeskus@rakke.ee
Laste lauluring Rakke kultuurikeskuses (alustame septembris)	K 17.00 eelkool E, N 14.30 R 14.00	Rene Põllumaa	329 1879, 5569 2792 kultuurikeskus@rakke.ee
Laste šõutants (alustavad okt) Rakke lasteaias	K 13.30 1.–4. kl 15.00–16.00 5.–9.kl	K-Tantsukool	329 1879, 5569 2792 kultuurikeskus@rakke.ee
Täiskasvanute paberiring Rakke raamatukogus (alustame oktoobris)	N 17.30 1 x kuus	Külli Tälli	329 1879, , 5698 2705 kultuurikeskus@rakke.ee
Vinyasa jooga Rakke kultuurikeskuses (alustame 2. sept)	R 18.45	Ivi Lõomets	329 1879, 528 6641, kultuurikeskus@rakke.ee
Rakke kultuurikeskuse 7.–9.kl segarühm 5.–6.kl segarühm Rakke koolis (alustame septembris)	E 13.50 14.50	Riina Gull	329 1879, 5131 419, kultuurikeskus@rakke.ee
Rakke kultuurikeskuse C segarühm Rakke kultuurikeskuses (alustame septembris)	L 13.00 P 11.00	Riina Gull	329 1879, 5131 419, kultuurikeskus@rakke.ee
Pilliring Rakke kultuurikeskuses (alustame 6. okt)	N 18.00	Ain Kõiv	3291879, 5669 3539 kultuurikeskus@rakke.ee
Kunstiring Rakke raamatukogus (alustame 21. sept)	K 18.00	Kristen Suokass	3291879,5569 2792 kultuurikeskus@rakke.ee

Väike-Maarja seltsimaja

Ringi nimi	Kellele	Aeg	Juhendaja	Kontakt
Kuremarjad (seeniortants)	Sobib igale vanusele	K 13.30 Al 07.09	Ene Saaber	5302 4437 seltsimaja@v-maarja.ee
Kunstiring	Igale vanusele Osalustasu õpilastele 5 €, täiskasvanutele 10 €	N 17.30 Al 07.09	Kristen Suokass	5302 4437 seltsimaja@v-maarja.ee
Alima idamaised tantsud	Oodatud on kõik huvilised	E 17.30 Al 05.09	Epp Kaljos	5563 8128 epp.kaljos@mail.ee
Väike-Maarja seltsimaja näitering	Oodatud on kõik huvilised	K 18.00 Al 07.09	Erik Ruus	5302 4437 seltsimaja@v-maarja.ee
Pasunakoor		N 19.00	Vallo Taar	vallo.taar@mail.ee
Noortebänd Küpsised		Alustab oktoobris	Taavi Taar	taartaavi@gmail.com

Väike-Maarja muusikakoolis alustab tööd eelklass

Teisipäeval, 27. septembril kell 17.00 alustab tööd muusikakooli eelklass. Eelklass on neile, kes soovivad järgmisel aastal alustada õpinguid muusikakoolis. Info telefonil 503 1910.

KOGUDUSTE TEATED

Väike-Maarja kogudus

Jumalateenistused toimuvad pühapäeviti kell 13.00.
Jumalateenistused 18.09; 02.10; 09.10; 16.10; 30.10. Teenib diakon Juhan Rumm.
Missa 23.10. Teenib õpetaja Tauno Toompuu.
21.09 kell 12.00 Porkuni lahingus langenute mälestuspalvus.
Teenivad praost Tauno Toompuu ja kaitseliidu peakaplan Peeter Paenurm.
25.09 jumalateenistus. Teenib õpetaja Tauno Toompuu.
Kogudust teenivad õpetaja Tauno Toompuu ja diakon Juhan Rumm.
Diakon on pastoraadis teisipäeviti kell 9.00–12.00.
Väike-Maarja leinamaja on avatud teenuse pakkumiseks.
Pastoraadis saab sündmuste korraldamiseks rentida saali koos köögiga.
Info: diakon Juhan Rumm, tel 5345 0943, juhan.rumm@eelk.ee
Koduleht: sites.google.com/site/eelkvaikemaarjakogudus
Facebook: EELK Väike-Maarja kogudus
Annetused: EELK Väike-Maarja kogudus EE652200001120247658 Swedbank, leinamaja taastamise toetamiseks lisada märksõna „leinamaja“

Avispea kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.
Koguduse pastor on Eerek Preisfreund.
Info: tel 323 5450; 524 1982,
e-post: avispea@ekklesia.ee
Aadress: Avispea küla, 46208 Väike-Maarja vald, Lääne-Virumaa
Koduleht: avispeakogudus.wixsite.com/kogudus
Facebookis: Avispea Vabakogudus
Annetused: Eesti EKB Koguduste Liidu Avispea Vabakogudus 10502002423005

Simuna kogudus

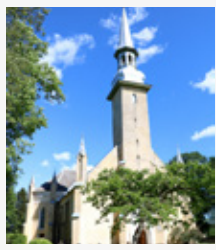

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.
Koguduse õpetaja on Enn Salveste.
Aadress: Allika 3, 46401 Simuna
Info: tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021,
e-post: enn.salveste@eelk.ee
Facebookis: Simuna Kogudus
Annetused: EELK Simuna ja Juuda kogudus EE852200001120184054 Swedbank

Rakke kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 15.00.
Kogudust juhatab diakon Tiina Teppo.
Aadress: Oru 6, 46301 Rakke
Info: tel 5623 1313,
e-post: rakke.kogudus@gmail.com
Koduleht: http://rakkekogudus.weebly.com/
Facebook: Rakke Kogudus
Annetused: EEKBKL Rakke Kogudus EE432200221044564569 Swedbank

Jehoova tunnistajate kogudus

Koosolekud toimuvad pühapäeviti kell 15.00 Rakveres, Rohuaia 30. Lisaks on võimalik ülekannet jälgida internetis.
Info: tel 5695 1316
Koduleht: http://jw.org

Kalmistumeistrid

Väike-Maarjas – Heili Talpsepp, tel 516 1809.
Simunas – Sirje Prual, tel 524 7944.
Aos – Aili Uustalu, tel 524 6501.

Mälestame

Ei võta sõnad leinavalu,
Ei võta sõnad leinavalu, ei kuivata nad pisaraid…

PEETER VUNGO	15.07.1957–09.08.2022
ASTA PRESS	07.04.1929–02.08.2022
ELLIDA ŠOJEVA	16.09.1931–11.08.2022
EDA LAOS	21.01.1937–20.08.2022
LOORE OTT	01.05.1941–28.08.2022
AIME KINNEP	22.08.1946–19.08.2022
JAAN VIIKBERG	10.01.1938–31.07.2022

Su kodu on nüüd seal,
kus Linnutee.
See helendav rada,
see tähine tee …

Mälestame endist klassiõde
AIME KINNEPIT

Südamlik kaastunne lähedastele.

Rakke keskkooli 5. lend

Seal, kus sulgub eluraamat,
algab mälestuste maa …

Toonela teele on lahkunud kauaaegne Rakke haridusseltsi esinaine
AIME KINNEPIT
(22.08.1946–19.08.2022)

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Rakke haridusseltsi endised ja praegused liikmed, näiteringis osalejad ning regilauljad

Mälestades Aime Kinnepit

22.08.1946–19.08.2022

Aime Kinnep, elupõline raamatukoguhoidja ja kauaaegne Rakke haridusseltsi esinaine, lahkus meie hulgast 19. augustil.

Aime asus tööle Liigvalla külaraamatukogu juhatajana 1966. aastal. Aastatel 1975–2007 töötas Aime Rakke raamatukogu juhatajana ja 2008–2017 Pärnu täiskasvanute gümnaasiumi raamatukogu juhatajana. Töö kõrvalt lõpetas ta 1976. aastal Viljandi kultuurharidustöö kooli raamatukogunduse erialal.

Aime ei olnud pelgalt raamatute laenutaja. Ta korraldas kohtumisi kirjanike ja teiste huvitavate loovisikutega, seadis üles näitusi, organiseeris üritusi lastele ning eakatele, õppis tundma lugejate raamatuhuvisid. Aastate jooksul käisid Rakke rahval külas kümned ja kümned kirjanikud ning kultuuritegelased.

Aime tööd märgati ja tunnustusi tuli ridamisi: Rakke raamatukogu valiti Rakvere rajooni parimaks raamatukoguks aastatel 1975, 1981, 1983 ja 1986 ning Eesti parimaks aastatel 1985 ja 1986. Aastatel 1976 ja 1979 nimetati Aime Rakvere rajooni parimaks raamatukogutöötajaks. 1987. aastal omistati Aimele teenelise kultuuritegelase aunimetus. 2003. aastal tunnistas Eesti raamatukoguhoidjate ühing ta Lääne-Virumaa parimaks maaraamatukoguhoidjaks, 2006. aastal nimetati Aime Rakke valla aasta õpetajaks ja 2012. aastal Rakke valla aukodanikuks.

Aime oli pühendunud kodulooouurija. Oma uurimistööd koondas ta arvukatesse trükistesse: „Faehlmann ja Rakke“ (2003), „90 aastat rahvahariduse seltsitegevust Rakkes“ (2004), „Rakke Valla Hariduse Seltsi kümme tegevusaastat“ (2006), „Eduard Wiiralt: Eduard Wiiralti noorusradadel“ (2009), „Karl Kadak: karjapoisist lubjakuningaks“ (2012), „Rakke haridusseltsi sada aastaringi“ (2014), „Laula, laula, suukene, liigu linnukeelekene: regilaule Rakke ümbrusest“(2016). Tema algatusel on Rakkes mälestustahvlitega tähistatud zooloog-hüdrobioloog Heinrich Riikoja ja lastekirjanik-tõlkija Marta Sillaotsa sünnikohad, püstitatud mälestuskivid Rakkes elanud näitekirjanikule Hugo Raudsepale ja eelkõige humoristina tuntud Riho Lahile ning Rakke endise seltsimaja asukohale. Karl Kadakale, Rakke lubajatöösturile, paigaldati Aime eestvedamisel koostöös Nordkalk AS Rakke lubjatehase ja Väike-Maarja vallaga omanäoline mälestuspink.

Aime oli ka innukas kogukonnatöö tegija. Ta osales tegusalt valla kultuurikomisjoni töös ja oli pikka aega Eesti kultuuriseltside ühenduse juhatuse liige, andes kaaluka panuse ühenduse kujunemisele ja seltsitegevuse arendamisele. Aastatel 2000–2019 juhtis Aime Rakke valla hariduse seltsi tööd. Aime eestvedamisel korraldati seltsis arvukalt üritusi, külastati Eesimaa kauneid paiku ja teatrietendusi. Aime juhendamisel tegutses näitering, vajadusel mängis ta ise mõnes lavastuses ka kaasa. Lavalaudadele jõudsid mitmed näidendid: „Mikumärdi“, „Onu paremad päevad“, „Uljas neitsi“ jpt. Aime eestvedamisel alustas tööd regilaulu ansambel.

Rakke kandi rahvas jääb Aime Kinnepit mäletama kui pühendunud ja produktiivset kultuuriloo edasikandjat.

Rakke haridusselts

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

EVAR TAMM	01.08.2022
MIRELLE PÕLDMAA	11.08.2022

Üks päev kui pärl ta teiste seas
kord aastas särab igas eas

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

Oktoober

91
KALJO GEIDIK 30.10.1931

90
HILDA RIISPERE 02.10.1932
LEIDA SALUMÄE 07.10.1932

89
EINO LEPIKSOO 1 1.10.1933

88
LOREIDA HEINPALU 19.10.1934
LOREIDA MITT 20.10.1934

87
MALLE BAUMANN 09.10.1935
HILJE-MELAINE LAISSAAR 11.10.1935
LEIDA LANGO 11.10.1935
AIME PÜVI 12.10.1935

86
VALVE KUUSK 04.10.1936
AINO BUHT 13.10.1936

85
AINO LUKMAN 03.10.1937
ÕIE ALTMÄE 09.10.1937

80
MARE VEIA 08.10.1942
AUGUST TOMEL 15.10.1942
AINO HAAVA 28.10.1942

75
HELVE MAASIK 01.10.1947
AILI KUNDLA 05.10.1947
ELLE SUVOROV 06.10.1947
VIRVE OJAVERE 17.10.1947
JOE KINKS 23.10.1947
JUTA PÄRS 23.10.1947
LINDA VÄLISTE 27.10.1947
MARET BERGMANN 30.10.1947

70
ELVI ÕIM 11.10.1952
LIIA KALVIK 11.10.1952
REIN VÖÖRMANN 13.10.1952
MATTI KALVIK 16.10.1952
VAIKE HALLIK 18.10.1952
LEA ALBER 21.10.1952
JAAN SALUMÄE 24.10.1952

Soovime õnne ja tugevat tervist!
Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäevaõnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

ÜRITUSED

16.09 kell **Väike-Maarja õppekeskuse vanavara oksjon**. Kell 16.00 esemetega tutvumine, ringkäik. Kell 17.00 oksjon. Oksjonilt teenitud tuluga soetab kool vahendeid vahetundides liikumise aktiivsemaks muutmiseks.

19.09 kell 18 Väike-Maarja raamatukogus **Käsi valgeks! töötuba: makrameetehnikas ripplühtid**. Sündmus osalejale tasuta.

21.09 Porkuni lahingus langenute mälestuspäev
kell 12 jumalateenistus Väike-Maarja kirikus, vasest mälestusristi pühitsemine
kell 13.15 mälestusteenistus Loksa kalmistul
kell 14 mälestusteenistus Vistla memoriaalil

23.09 kell 12 Väike-Maarja seltsimajas **Wiedemanni keelepäev**.

24.09 kell 10 Väike-Maarja seltsimajas **Talutoidu päev**.

24.09 kell 12 **Endli tammiku sisseõnnistamine** Vorsti küla Lepiku talus. Tammikut õnnistab Viru praost Tauno Toompuu. Kavas põgus ülevaade Vorsti külast ja kunagise lootustandva kümnevõistleja, spordipoiss Endli saavutustest. Võistluslikud tegevused nii lastele kui ka vanematele. Oodatud on kõik 2016. aastal tammesid istutamas käinud talgulised ja teisedki huvilised.

24.09 kell 11 Väike-Maarja spordikeskuses ja Rakke kooli võimlas. **Väike-Maarja spordihoone 15. sünnipäevaturniir võrkpallis**.

24.09 kell 13 **vastupanuvõitluse päev** mälestusmärgi Avispea mõõk juures.
Mõõk saab sepalt algselt planeeritud ja üheksa aastat ootel olnud täienduse. Endi tegemistest räägivad Scoutspataljoni pataljoni veebel, staabiveebel Kaido Õim ja tema abikaasa Naiskodukaitse Jõgeva ringkonna aseesinaine, aasta naiskodukaitsja 2015 Triinu Küünal. Oodatud on tervitused kõigilt sõnasoovijatelt. Kohapeal traditsiooniline kohvilaud koos koduse äraolemisega. Info tel 5306 2980.

24.09 kell 20 **Väike-Maarja seltsimajas hooaja avamispidu**. Esineb Väliharf. Pilet 10 eurot. Broneeri laud ette! Võid tulla oma söögi-joogiga, kuid avatud on ka baar. Info ja laua broneerimine: seltsimaja@v-maarja.ee, tel 5302 4437.
26.09 kell 18 Georgi söögitoas **Väike-Maarja mälumängusari**.

28.09 kell 18 **taimetervise õhtu** Väike-Maarja raamatukogus. Külas põllumajandus- ja toiduameti nõunik Ülle Metsman.

30.09 kell 12.00 Simuna rahvamajas **rahvusvahelise muusikapäeva kontsert „Kuulsad muusikapalad kuulsatelt muusikutelt“**. Esinevad Sigrid Kuulmann (viiul) ja Ralf Taal (klaver).

01.10 kell 11–14 Väike-Maarja muuseumis **taimede kuivseade koolitus**. Meisterflorist Tuuli Luiga juhendab ja annab teadmisi, mida ja kuidas kuivatada. Koolitus on osalejatele tasuta, vajalik on eelregistreerumine 27. septembriks vm.muuseumis6brad@gmail.com või tel 5340 5718 (Heili Tammus).

01.10 kell 14 **Muusikakohvik**. Esinevad Annaliisa Pillak ja Tiina Kärblane. Kohvikus saab väikese raha eest suu magusaks. Kontsert on tasuta!

20.10 kell 15 Simuna rahvamajas **mosaiikküünla õpituba**. Info tel 5558 3566.

20.10 kell 18 Rakke raamatukogus **mosaiikküünla õpituba**. Info tel 5569 2792.

22.10 kell 19 Rakke kultuurikeskuses **rahvamajade päev** - kultuur, haridus, kogukond – hooaja avapidu.

29.10 kell 11 Rakke linnamäe staationil **Rakke CX, cyclocross**.
30.10 kell 13.00 Simuna rahvamajas **simunapäeva tähistamine**.
31.10 kell 18 Georgi söögitoas **Väike-Maarja mälumängusari**.

NÄITUSED

Väike-Maarja muuseumis **„Nelja küla lugu - Nadalama, Võivere, Kurtna ja Kärsa“**.

Vao tornlinnuses **„Vao mõisa ja tornlinnuse ajaloost ning tänapäevast“**.
Tallinna Tehnikakõrgkooli lektori Vello Lillemetsa tekstiilkollaažvaipade näitus nimega **„Vaibad“** 03.–30.11.

Triigi spordihoone II korrusel **SI BE RIS**.

Väike-Maarja vallamaja II korrusel **Kristel Pohlaku akrüülmaalide näitus-müük**.

Väike-Maarja seltsimajas **Heiki Merila maalide näitus** 05.09.–30.09.

Rakke kultuurikeskuses **Maret Haiba maalide näitus „Minu värviline maailm“**.

21.09 kell 18 Rakke kultuurikeskuses **kohtumine maalinäituse „Kolm legendi“ autori Kaja Liilia Fridoliniga**.

Simuna rahvamajas **Väike-Maarja seltsimaja kunstiringi maalinäitus**, juhendaja Kristen Suokass. Näitus avatud 06.09.–26.10.

Näitusi saab külastada majade lahtiolekuaegadel!

Aastad toovad
õnne ja armastust,
tarkust ja kogemusi,
jõukust ja tugevust,
rõõmu ja unistusi!

Kallist õde
AIME VUNDERIT
õnnitlevad **75.** juubelil

Aili, Tiina, Ilme ja Valle peredega.

ELLEN STÜF
Palju õnne **80.** juubelil!

Valle ja Aimar

Tule liitu meiega!

Stell

VÄLITÖÖDE
PUHASTUSTEENINDAJA

Stell on üks juhtivatest kinnisvarahalduse ettevõtetest Eestis!

Tööaeg aprill - oktoober 3 korda nädalas 8 tundi
november - märts 5 korda nädalas 8 tundi

Töötasu 4,25 eurot/tunnis

Lisaks vajalik väljaõpe, korralikud tööriided ja -vahendid, igakuine kindel sissetulek ja ettevõtte poolsed soodustused!

ida@stell.ee +372 52 594 95

WIEDEMANNI KEELEPÄEV

23. septembril kell 12 Väike-Maarja seltsimajas

Kell 12.00 Laureaadi nimitamme istutamine keeletammikusse

Kell 13.00 Laureaati tutvustab keeleteadlane Kadri Muischnek

Kell 13.40 Wiedemanni auhinna laureaadi Mare Koidu ettekanne "Keel ja arvuti"

Kell 14.00 Ettekanded:
Kadri Vare "Eesti keeletehnoloogia arenguhüpe"

Kell 15.00 Dokumentaalfilmi "Keelemässaja. Mati Hint" eellinastus (Kopli filmikompanii 2022, režissöör Annika Koppel)

Haridus- ja Teadusministeerium | Keeleamet | Emakeele Selts | Väike-Maarja Seltsimaja

KUTSE EELREGISTREERIMISETA COVID-19 VAKTSINEERIMISELE

16. SEPTEMBRIL

VÄIKE-MAARJA VALLAMAJAS
KELL 16.00-18.00

KOERU ARSTIKESKUS OÜ RAKKE PEREARST ANNAB TEADA, ET TEOSTAB VAKTSINEERIMIST COVID-19 VASTU RAKKES, SIMUNA TEE 10. OODATUD ON KÕIK KODANIKUD ALATES VIIENDAST ELUAASTAST. TEHAKSE KA NELJANDAT ST TEIST TÕHUSTUSDOOSI. VAKTSINEERIMISEKS VÕTKE ÜHENDUST TELEFONIL 329 1373.

KARTUL SIMUNAST

TELLI KARTUL KOJU!
51942122
kartuliring kord kuus!
KARTUL SIMUNAST
WWW.KARTULIPEALINN.EE

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

HINDPERE OPTIKA

29. september alates 10.00
LAEKVERE TERVISEKESKUSES
Etteregistreerimine
telefonil **5323 2454**
* kuivasilmatest
* silmarõhu mõõtmine
* optilised päikeseprillid

EESKUJULIK ETTEVÕTE

Silmade kontroll 20€, prilliostjale TASUTA!

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

HINDPERE OPTIKA

4. oktoober alates 10.00
VÄIKE-MAARJA HOOLDEKODUS
Etteregistreerimine (kell 8-16)
telefonil **5103 585**
5016 825
* kuivasilmatest
* silmarõhu mõõtmine
*optilised päikeseprillid

EESKUJULIK ETTEVÕTE

Silmade kontroll 20€, prilliostjale TASUTA!

Vastupanuvõitluse päeva tähistamine mälestusmärgi Avispea mõõk juures toimub

24.09.22 algusega 13.00

Endi tegemistest räägivad Scoutspataljoni pataljoni veebel, staabiveebel KAIDO ÕIM ja tema abikaasa Naiskodukaitse Jõgeva ringkonna aseesinaine, aasta naiskodukaitsja 2015 TRIINU KÜÜNAL

Mõõk saab sepalt algselt planeeritud ja üheksa aastat ootel olnud täienduse

Oodatud on tervitused kõigilt sõnasoovijatelt. Kohapeal traditsiooniline kohvilaud koos koduse äraolemisega. Info tel 5306 2980

16 SEPTEMBRIL

VÄIKE-MAARJA ÕPPEKESKUSE

VANAVARA OKSJON

varbseinad, toolid, mööbel ...

Kell 16-17
esemete tutvustus, ringkäik

Kell 17 OKSJON

Oksjonilt teenitud tuluga soetab kool vahendeid vahetundides liikumise aktiivsemaks muutmiseks.

PEARAAMAT raamatupidamisteenused

Pearaamat OÜ

RAAMATUPIDAMISTEENUS ETTEVÕTETELE JA KORTERIÜHISTUTELE.
Algdokumentide korrastamisest majandusaasta aruande koostamiseni.
Tel 5190 1120; e-post: taimi@pearaamat.eu
www.pearaamat.eu

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

ELEKTRIPESA

Elektripaigaldiste käit kuni 1000 V
Sise- ja väiselektritööd
Elektriri kete likvideerimine
Elektrikilpide koostamine
Tel 502 0278; www.elektripesa.ee

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 504 5215;
514 5215;
info@est-land.ee

Tervendav mer. massaaž. Hea kingitus endale või sõbrale.

Info: Eipri külas,
tel 5323 9228 Anti
lotusmassaaz.ee/hinnakiri

Viru Arborist OÜ

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID
- Ohtlike puude raie
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine
- Puiduhakkuri teenus, Ø20 cm
- Kändude freesimine

Gustav Aasumets
(kutsetunnistus 141998),
tel 5919 2441

Reigo Alas
(kutsetunnistus 141999),
tel 5800 1880

viruarborist@gmail.com

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väljaandja
Väike-Maarja Vallavalitsus
Tiraaž
2700
Toimetaja
Kristel Kitsing,Tel 329 5759; 5349 9629
Küljendus
MK Meedia OÜ, info@mkmeedia.ee
Trükk
Printall AS

Materjale saab saata iga kuu 30. kuupäevaks kristel.kitsing@v-maarja.ee
Ilmub tasuta kord kuus (va juuli).

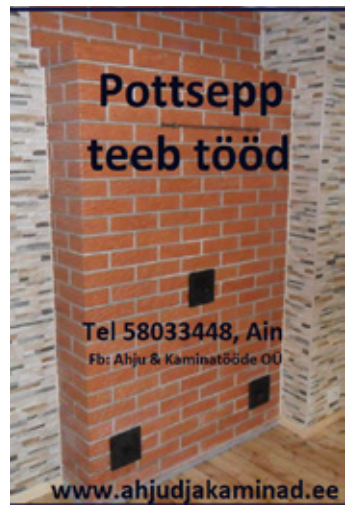

Korstnapühkija Tarmo
Tel 5664 4440

Korstnapühkija
Tel 5560 4046

TERESA ABIVAHENDIKESKUS

URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:
• naha- ja haavahooldusvahendid • imavad aluslinad • mähkmed jm.
Pensioniealistel kaup 40% soodsamalt. Tööealistel puuetega inimestel vajalik arstitõend abivahendi soetamiseks.
Tellimiseks ja infoks helistada
5343 9837 (Väike-Maarja), 5343 9837 (Rakke).
Abivahendi soovist teavitada 5 tööpäeva varem!
Rakke raamatukogus (Faehlmanni 26) saab tellitud tooted kätte **7. oktoobril kell 11.00.**
Väike-Maarja hooldekodus (Ravi 1, I korrus) saab tellitud tooted kätte **11. oktoobril kell 9.00–11.30.**

Rattabaas www.rattabaas.com Tel 322 2030 Lai 9, Rakvere E-R 9–18; L 10–15